

Enquesta de Recollida Selectiva a l'AMB – ERSAMB 2018

Informe de resultats

Abril 2019

Estudi encarregat per:

Àrea Metropolitana de Barcelona

Elaboració:

Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB)

Direcció:

Elena Domene

Redacció:

Marta Garcia
Elena Domene
Xavier Garcia

Suport tècnic:

Jorge Càtedra
Manel Pons
Maria Pruna
Francesc Coll

A Bellaterra en maig de 2019.

ÍNDEX

- 004 01. PRESENTACIÓ I FITXA TÈCNICA
 - 008 02. MARC CONCEPTUAL
 - 019 03. COMPORTAMENT VERS LA RECOLLIDA SELECTIVA
 - 025 04. VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES DE LA MOSTRA
 - 027 05. VARIABLES PSICOLÒGIQUES. ACTITUDS, NORMES, CONVENIÈNCIA I CONEIXEMENT
 - 036 06. VARIABLES DE CONTEXT
 - 039 07. RELACIÓ ENTRE ELS INDICADORS R_i (Recicla) i RMO_i (Recicla Matèria Orgànica) I LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I DE CONTEXT
 - 044 08. RELACIÓ ENTRE ELS INDICADORS R_i (Recicla) i RMO_i (Recicla Matèria Orgànica) EXPLICATS PER LES VARIABLES PSICOLÒGIQUES
 - 051 09. MODELS EXPLICATIUS DELS INDICADORS R_i (Recicla) i RMO_i (Recicla Matèria Orgànica)
 - 062 10. DIFERÈNCIES ENTRE MUNICIPIS
 - 067 11. VALORACIONS DE LES MESURES DE CANVI DE MODEL DE GESTIÓ DE RESIDUS
 - 071 12. CONSIDERACIONS FINALS
-

01

Presentació i fitxa tècnica

PRESENTACIÓ

Aquest document resumeix els principals resultats de l'Enquesta de Recollida Selectiva a l'AMB (ERSAMB) 2018.

Aquesta és la primera edició de l'ERSAMB, la qual té els següents objectius:

- L'anàlisi dels factors que condicionen en la participació en la recollida selectiva dels residus domèstics.
- Facilitar dades concretes sobre l'acceptació de diverses mesures de canvi del model de recollida selectiva dels residus municipals.
- Més endavant es realitzarà l'avaluació d'una política de gestió de la recollida selectiva d'aplicació en l'àmbit de l'AMB. L'estudi ha de permetre avaluar l'efecte de la intervenció i provar a través de quins processos (canvis en les creences i

les percepcions) la intervenció aconseguix els resultats.

Sent l'única font disponible d'aquestes característiques en el context metropolità, la informació que es recavi serà molt valuosa com a suport empíric de les decisions polítiques. Això és especialment cert en el moment present de transició en què es planteja un canvi de model cap a sistemes individualitzats (de tipus obligatori) de recollida selectiva dels residus domèstics.

FITXA TÈCNICA

ÀMBIT

Sant Just Desvern
Castelldefels

UNIVERS

Població de 16 anys i més resident en habitatges familiars principals

METODOLOGIA

Entrevistes telefòniques assistides per ordinador (metodologia CATI)

DISSENY DE LA MOSTRA

El disseny de la mostra ha estat aleatori estratificat, en funció del municipi i afixació segons criteris de proporcionalitat de sexe i d'edat

Variables		Municipi	
Sexe	Rang d'edat	Sant Just Desvern	Castelldefels
Homes	16-34	63	63
Homes	35-64	122	142
Homes	65-99	52	37
Dones	16-34	58	63
Dones	35-64	138	143
Dones	65-99	67	52
TOTAL		500	500

GRANDÀRIA DE LA MOSTRA

S'ha realitzat un total de 1.017 enquestes de les 1.000 previstes inicialment

PONDERACIÓ

Els resultats de l'enquesta han estat ponderats també en funció del municipi i afixació segons criteris de proporcionalitat de sexe i d'edat

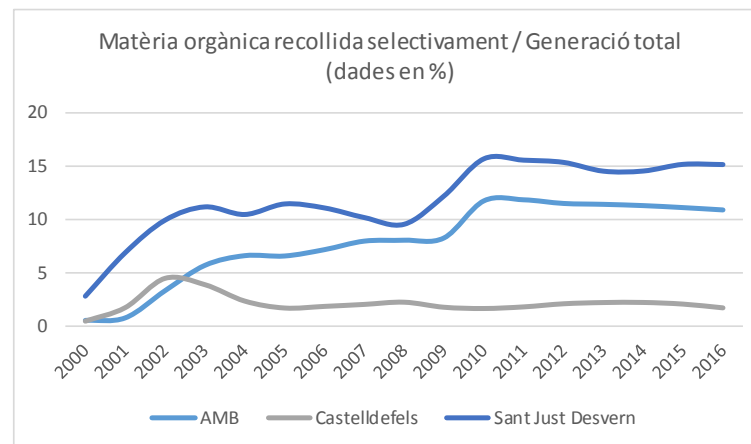
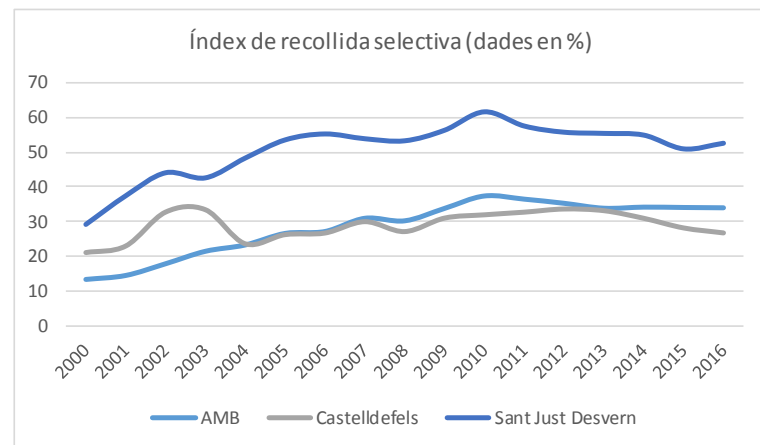
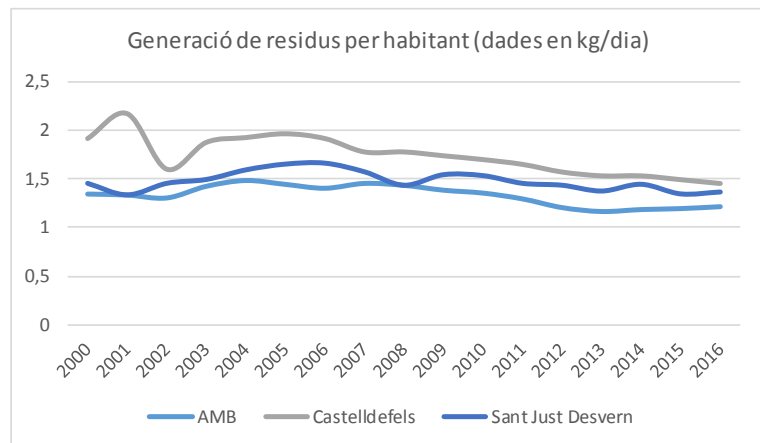
DATA DE REALITZACIÓ

El treball de camp es va iniciar el dia 5 de novembre i va finalitzar el dia 17 de desembre de 2018

EMPRESA TREBALL DE CAMP

Opinòmetre, S.L.

CONTEXT

02

Marc conceptual

MODEL TEÒRIC

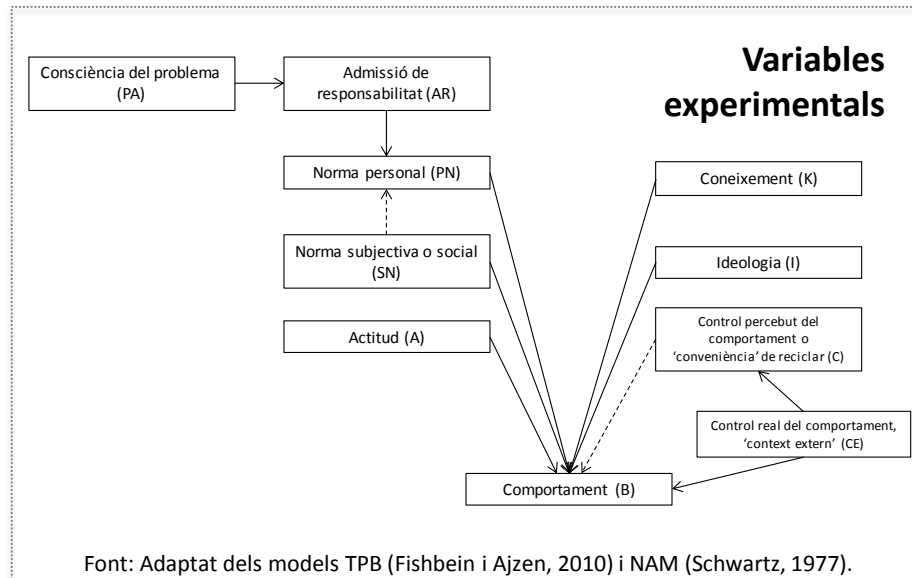
L'ERSAMB 2018 inclou una àmplia varietat de variables que influeixen en la participació en la recollida selectiva de residus domèstics a l'habitatge: psicològiques (actitudinals i normatives), contextuals i sociodemogràfiques. Es tracta en última instància d'aportar informació sobre quina és la contribució relativa de cadascuna d'elles en les decisions individuals sobre reciclar els residus domèstics en el context Metropolità de Barcelona.

D'acord amb la literatura consultada es proposa el següent esquema conceptual per a explicar les diferències inter-personals en la participació en la recollida selectiva en els municipis de Sant Just Desvern i Castelldefels.

Com a variables experimentals es consideren les variables psicològiques i de context extern, les quals beuen de dos visions i models conductuals diferents. D'una banda, la Teoria del Comportament Planificat (TPB, de les sigles en anglès) d'Ajzen (1991), en la línia de pensament del reciclatge com a decisió raonada; els individus sospesen els beneficis i els costos en termes d'esforç i de recursos o d'aprovació social i actuen d'acord amb les seves preferències. D'altra banda, es considera el model de comportament prosocial proposat per Schwartz (1977), el Model d'Activació de la Norma (NAM, de les sigles en anglès). El NAM dóna compte dels motius altruistes, és a dir, de les normes personals o sentiment d'obligació moral de reciclar.

Com a variables de control s'inclouen les sociodemogràfiques. I és que, la majoria d'estudis coincideixen a remarcar que les variables sociodemogràfiques, quan són estadísticament significatives, només expliquen una petita porció de la variació en el comportament de reciclar (Hage et al., 2009; López-Mosquera et al., 2015; Miafodzyeva i Brandt, 2013; Miliute-Plepiene et al., 2016; Saphores i Nixon, 2014).

MARC CONCEPTUAL

Variables control	
Sexe	
Edat	
Nivell d'estudis	
Relació amb l'activitat	
Mida i tipologia de la llar	
Autoposicionament social	

ESTRUCTURA I CONTINGUT DEL QÜESTIONARI

MARC CONCEPTUAL

SELECTOR (aleatori)	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció de la persona a entrevistar • Sexe • Edat
A. IDENTIFICACIÓ DE LA LLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Tipologia de la llar
B. HABITATGE PRINCIPAL	<ul style="list-style-type: none"> • Tipologia d'habitatge • Superfície útil de l'habitatge
Bloc 1. COMPORTAMENT RECOLLIDA SELECTIVA	<ul style="list-style-type: none"> • Freqüència de la separació de residus a l'habitatge
Bloc 2. VARIABLES PSICOLÒGIQUES: CREENCES I PERCEPCIONS	<ul style="list-style-type: none"> • Actitud (TPB) • 'Conveniència' de reciclar (TPB) • Consciència del problema (NAM) • Admissió de responsabilitat (NAM) • Normes: norma subjectiva o pressió social (TPB) i norma personal (NAM) • Coneixement ambiental específic
Bloc 3. ACCEPTACIÓ DE LA MESURA	<ul style="list-style-type: none"> • Acceptació inicial de la mesura
Bloc 4. VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I DE SEGMENTACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> • Formació • Relació amb l'activitat • Classe social • Ideologia
Bloc 5. RECONTACTE I COMIAT	<ul style="list-style-type: none"> • Permís de recontacte i comiat

VARIABLES DE COMPORTAMENT

MARC CONCEPTUAL

Les variables de comportament que s'inclouen a l'ERSAMB, i que capturen el grau en què la llar practica la recollida selectiva, són:

Pregunta general

P4 Al seu habitatge es reciclen els residus domèstics?

Pregunta específica – es concreta, per a una llista tancada de vuit ítems, la freqüència amb què la llar separa selectivament cadascun d'ells

P6 Si us plau, indiqui quins dels següents residus separa per reciclar en el seu habitatge?

	Ho separa per reciclar
	1. Mai
	2. De tant en tant
	3. La meitat de les vegades
	4. Sovint
	5. Sempre/cada vegada
	6. No en genera
	98. No ho vol contestar
	99. No ho sap
1. Tetrabric	
2. Restes de menjar (l'orgànica)	
3. Llaunes de refresc i de conserves	
4. Piles usades	
5. Ampolla d'aigua de plàstic	
6. Pots de vidre	
7. Capsa de cartró (galetes, sabates, etc.)	
8. Oli de cuina usat	

INDICADOR DE COMPORTAMENT Ri i RMOi

MARC CONCEPTUAL

A partir de la pregunta específica es construeixen les següents variables, que són les variables que es volen explicar:

Indicador Ri (Recicla) – participació habitual en la recollida selectiva

Indica quan la persona participa en la recollida selectiva de forma habitual. Aquesta pren el valor 1 si l'entrevistat/da indica que és ell/a mateix/a o “tots per igual” a la llar qui recicla “sovint” o “sempre/cada vegada” cadascun dels vuit ítems al llistat de reciclables, i 0 en qualsevol altra situació.

Indicador RMOi (Recicla Matèria Orgànica) – participació habitual en la recollida selectiva de matèria orgànica

De cara a explicar el comportament individual es construeix la variable RMOi (Recicla Matèria Orgànica), que indica quan la persona participa en la recollida selectiva de restes de menjar/orgànica de forma habitual. Aquesta pren el valor 1 si l'entrevistat/da indica que recicla “sovint” o “sempre/cada vegada” la matèria orgànica al llistat de reciclables, i a més si ho fa ell/a o “tots per igual” a la llar, i 0 en qualsevol altra situació.

	Ho separa per reciclar
	1. Mai
	2. De tant en tant
	3. La meitat de les vegades
	4. Sovint
	5. Sempre/cada vegada
	6. No en genera
	98. No ho vol contestar
	99. No ho sap
1. Tetrabric	
2. Restes de menjar (l'orgànica)	
3. Llaunes de refresc i de conserves	
4. Piles usades	
5. Ampolla d'aigua de plàstic	
6. Pots de vidre	
7. Capsa de cartró (galetes, sabates, etc.)	
8. Oli de cuina usat	

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

MARC CONCEPTUAL

Les variables psicològiques que s'inclouen a l'ERSAMB són:

Codi	Variable	Definició
A	Actitud	Captura les creences personals sobre els atributs de la participació en la recollida selectiva, tant positius (beneficis) com negatius (costos)
C	Conveniència de reciclar	Captura les creences sobre els costos i impediments per separar selectivament els residus domèstics a l'habitatge i portar-los als contenidors específics, la 'conveniència' de reciclar
SN	Norma subjectiva o social	Captura fins a quin punt es percep que la recollida selectiva és un comportament acceptat o reprovat per la societat , cosa que té un impacte en les decisions individuals
PN	Norma personal	Captura el sentiment d'obligació moral d'implicar-se en comportaments proambientals com la recollida selectiva dels residus domèstics
PA	Consciència del problema	Captura el grau en què un sap de les conseqüències negatives pels altres i pel medi ambient de no separar selectivament els residus domèstics
AR	Admissió de responsabilitat	Es refereix al sentiment de responsabilitat pel comportament propi ; per evitar els efectes adversos de no reciclar per al medi ambient, per a la societat i per a un mateix i la seva família
K	Coneixement conductual	Captura el coneixement i l'experiència amb el sistema de recollida selectiva de la persona entrevistada
I	Ideologia sociopolítica	Captura la ideologia sociopolítica en una escala 0-10 d'autoposicionament entre 'esquerra' i 'dreta'. La ideologia sociopolítica és un factor relacionat amb el suport a iniciatives mediambientals i la importància atorgada als aspectes ambientals

Nota: Les abreviatures principals s'atorguen d'acord amb la nomenclatura anglosaxona (estàndard).

VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES

MARC CONCEPTUAL

Les variables sociodemogràfiques són les següents:

Variables sociodemogràfiques

- Sexe
- Edat
- Nivell d'estudis
- Relació amb l'activitat
- Mida de la llar
- Tipologia de la llar
- Autoposicionament social (proxy d'ingressos)

VARIABLES DE CONTEXT

Les variables de context extern capturen la facilitat d'accés i d'utilització de les instal·lacions de classificació de residus domèstics (per exemple, contenidors i punts de recollida). Aquestes poden ser autoreportades per les persones entrevistades o estimades obtingudes a partir d'anàlisi cartogràfica mitjançant SIG.

En concret, les variables de context que s'inclouen a l'ERSAMB 2018 són les següents:

Variables de context

• Autoreportades

Superfície útil mitjana de l'habitatge (autoreportada) (m²)

Tipus d'habitatge principal

• Estimades

Temps mínim a l'“illa de contenidors” més pròxima al domicili de l'enquetat/da (min)

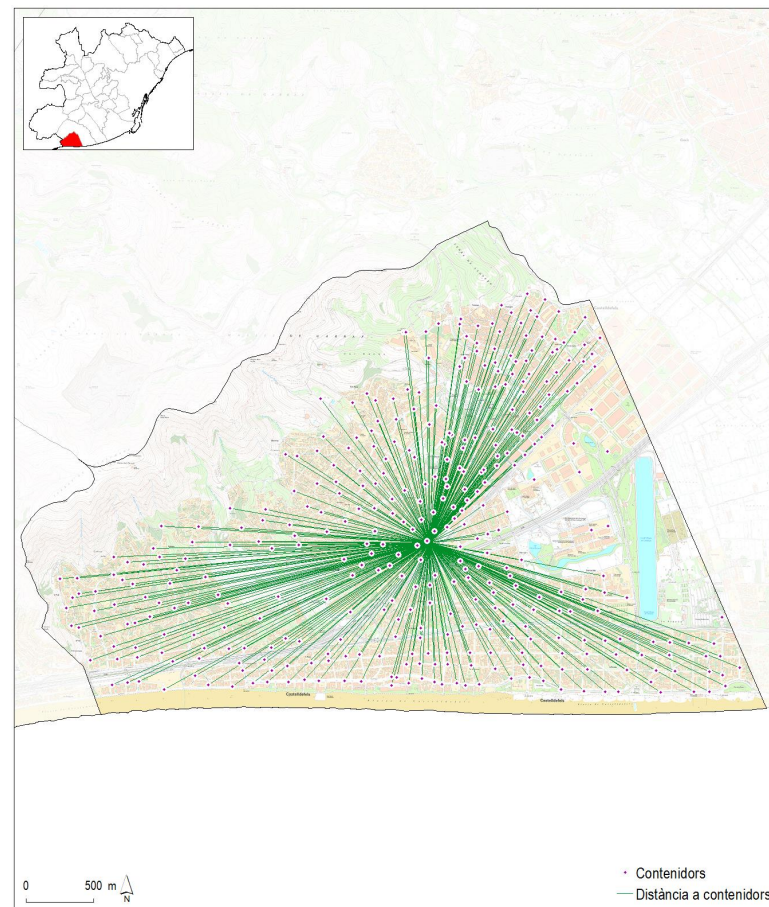
Illes de contenidors disponibles a prop del domicili (*buffers* de 1,5 min)

Illes de contenidors disponibles a prop del domicili (*buffers* de 2,0 min)

Illes de contenidors disponibles a prop del domicili (*buffers* de 2,5 min)

Illes de contenidors disponibles a prop del domicili (*buffers* de 3,0 min)

MARC CONCEPTUAL

VARIABLES DE CONTEXT

METODOLOGIA DE CÀLCUL DE LES VARIABLES RELACIONADES AMB LA LOCALITZACIÓ DELS CONTENIDORS (temps mínim i densitat de contenidors a prop del municipi)

Es parteix de la següent informació cartogràfica:

- Localització de les “illes de contenidors” (facilitada pels ajuntaments).
- Informació georeferenciada de l'adreça del domicili familiar de totes les persones enquestades.

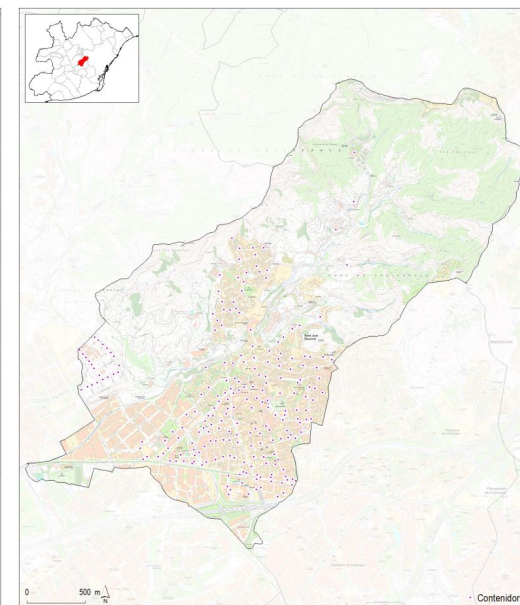
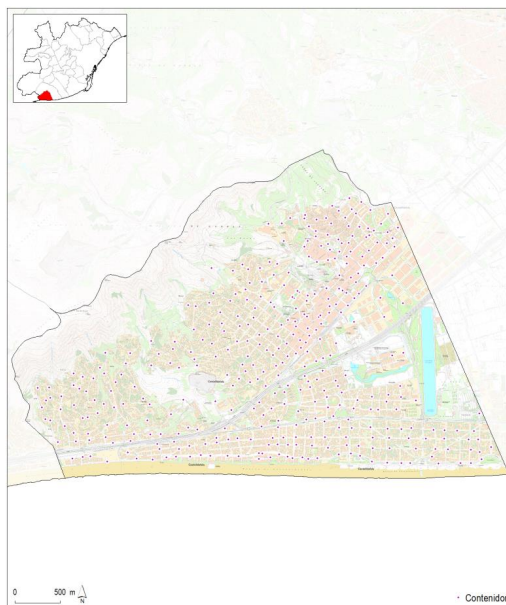
A partir d'aquesta informació s'estima el camí mínim a peu (en temps) des dels diferents domicilis enquestats a les diverses illes de contenidors tenint en compte el pendent de la ruta, fet que determina la velocitat a peu.

La metodologia consta dels passos següents:

1. Creació del mapa de pendents.
2. Selecció dels arcs transitables per vianants a partir de la xarxa viària de la BT 1:25000 –s'exclouen les autopistes/autovies i vies preferents.
3. Càlcul de la mitjana del pendent per a cada tram transitable per vianants i determinació de la velocitat a peu.
4. Estimació del temps de desplaçament des del domicili de l'enquestat/da a les diverses “illes de contenidors”.

A partir d'aquesta informació es calcula el temps mínim a la illa de contenidors més propera i la densitat a diferents buffers.

MARC CONCEPTUAL

HIPÒTESIS DE TREBALL

MARC CONCEPTUAL

Basades en variables psicològiques	Basades en variables sociodemogràfiques	Basades en variables de context
<p>H1: Les actituds (A) favorables vers el reciclatge afecten positivament el comportament de reciclar.</p> <p>H2: Les normes socials (SN) favorables vers el reciclatge, és a dir, la pressió social, afecten positivament el comportament de reciclar.</p> <p>H3: Un context que faciliti la conveniència percebuda de reciclar (C) afecta positivament el comportament de reciclar.</p> <p>H4: Les normes personals (PN) favorables vers el reciclatge afecten positivament el comportament de reciclar.</p> <p>H5: La consciència dels problemes (PA) ambientals derivats de no reciclar i l'adscripció de responsabilitat (AR) activen les normes personals (PN), però AR intervé l'efecte de PA en PN.</p> <p>H6: El coneixement i l'experiència amb el sistema de reciclatge (K) afecten positivament el comportament de reciclar.</p> <p>H7: La ideologia sociopolítica d'esquerres afecta positivament el suport a les iniciatives ambientals per millorar l'eficàcia del sistema de reciclatge al municipi, així com el comportament de reciclar.</p>	<p>H8: Les dones reciclen més.</p> <p>H9: Els joves reciclen menys.</p> <p>H10: Les persones amb nivell d'estudis superior reciclen més.</p> <p>H11: Les persones amb nivell d'ingressos superior reciclen més.</p>	<p>H12: La mida i tipologia de l'habitatge afecta positivament el comportament de reciclar.</p> <p>H13: La distància a les illes de contenidor afecta positivament el comportament de reciclar.</p>

ACCEPTACIÓ DE MESURES ALTERNATIVES DE RECOLLIDA SELECTIVA

MARC CONCEPTUAL

Aprofitant la realització de l'enquesta, s'ha volgut preguntar sobre la valoració que fa la població sobre una sèrie de mesures alternatives als actuals sistemes de recollida selectiva en els respectius municipis.

En concret, es pregunta sobre les següents alternatives.

01. Que la taxa que es paga sigui més barata pels que separen els residus domèstics i més cara pels que no ho fan.
02. Que es multi a les persones que no separen bé els residus.
03. Que s'implementi un sistema de recollida porta-a-porta (els ciutadans deixen la fracció de residus que correspongui aquell dia a la porta de casa i un operari ve a recollir-la).
04. Que s'implementi un sistema de contenidors que només es puguin obrir amb codis individualitzats, per poder determinar qui els utilitza (qui separa).

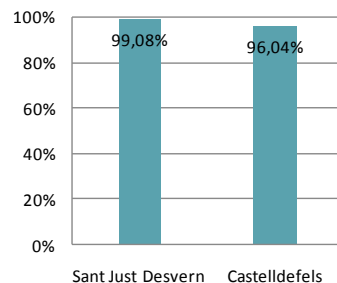
03

Comportament de la llar vers la recollida selectiva

NIVELL DE RECICLATGE AUTOREPORTAT (GENERAL)

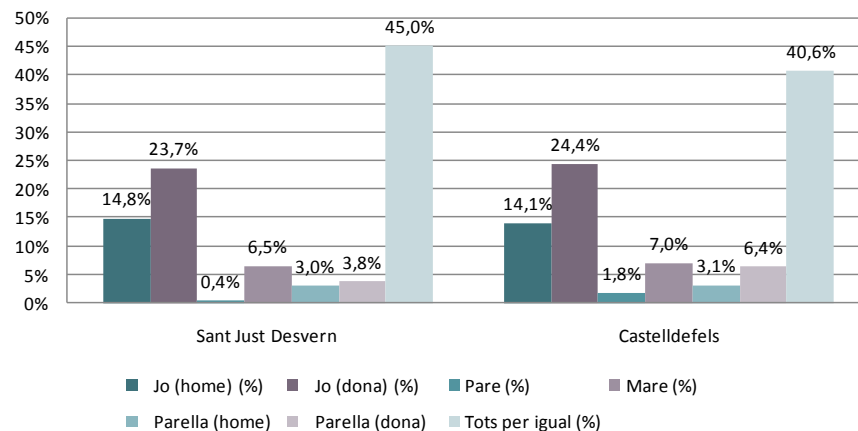
COMPORTAMENT

La llars que declaren separar per a reciclar algun residu encara que siguin poques vegades són el 99,08% a Sant Just Desvern i el 96,04% a Castelldefels.

En la majoria de casos és la pròpia persona entrevistada o tots els membres de la llar per igual els que se n'ocupen de la recollida selectiva.

Des d'una perspectiva de gènere és interessant comprovar que les dones se n'ocupen més, ja sigui soles o amb la col·laboració d'un home.

P4

Al seu habitatge es reciclen els residus domèstics?

n

SJD = 496; C = 521

P5

Quina és la persona(es) que més s'ocupa(en) del reciclatge dels residus domèstics en el seu habitatge?

n

SJD = 456; C = 521

NIVELL DE RECICLATGE AUTOREPORTAT (ESPECÍFIC)

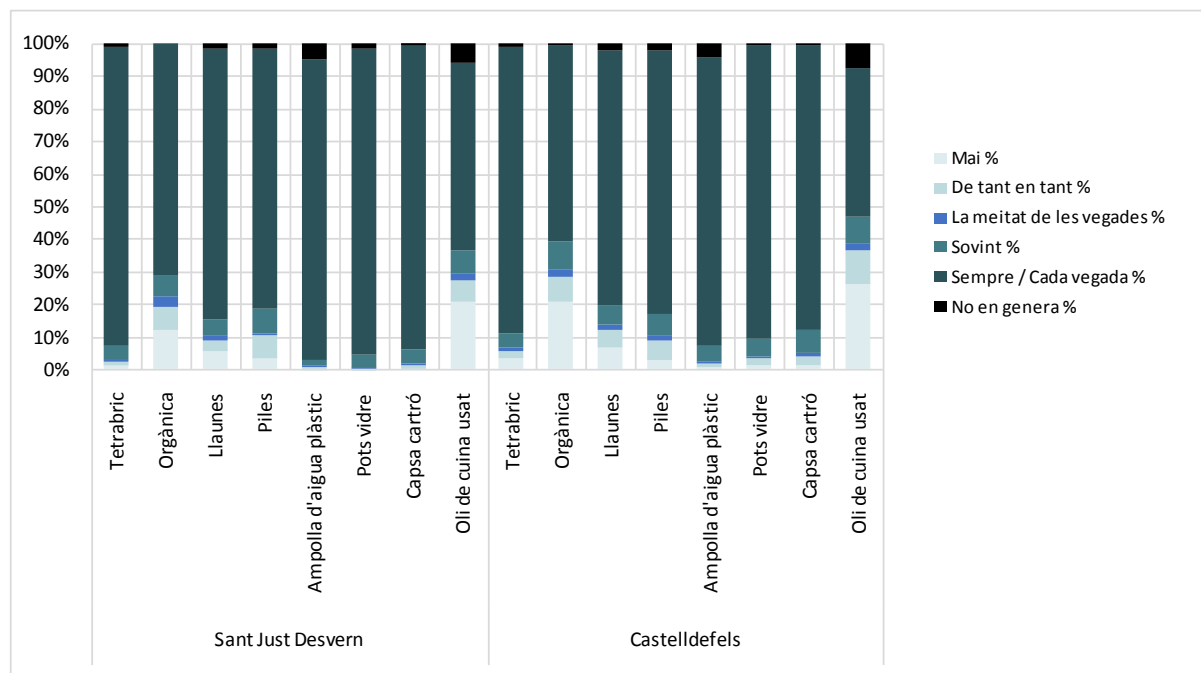
COMPORTAMENT

Freqüència amb què se separen per a reciclar els residus d'una llista tancada de vuit tipologies de residus .

Gran part de la població dels municipis de Sant Just Desvern i de Castelldefels reporten que a la llar se separa per a reciclar sempre/cada vegada almenys sis dels vuit ítems (tetrabrics, llaunes, piles, ampolles d'aigua de plàstic, pots de vidre i capsas de cartró).

En són excepcions les restes de menjar (l'orgànica) i l'oli de cuina usat. El 29,44% de les llars de Sant Just Desvern no separa sempre/cada vegada la fracció orgànica. A Castelldefels en són el 40,01% de les llars.

Pel que fa a l'oli de cuina usat, el servei de recollida selectiva que s'ha estès més recentment, el 42,75% de les llars de Sant Just Desvern i el 54,46% de les de Castelldefels encara no el separen sempre.

P6

Si us plau, indiqueu quins dels següents residus
separa per reciclar en el seu habitatge?

n

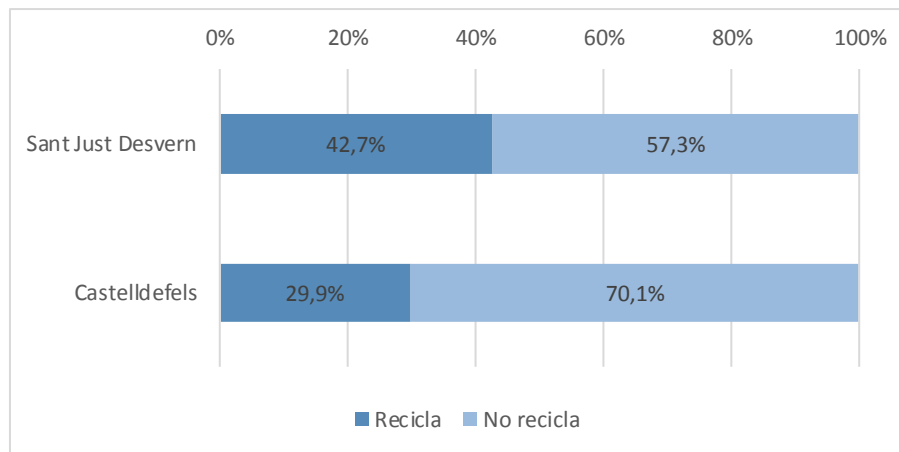
SJD = 496; C = 521

INDICADOR R_i (RECICLA) – PARTICIPACIÓ HABITUAL

COMPORTAMENT

Segons aquest criteri, a Sant Just Desvern el 42,7% de la població recicla habitualment (“sovint” o “sempre/cada vegada”). A Castelldefels aquest percentatge és el 29,3%.

Aquestes dades estan per sota de les obtingudes quan es pregunta de forma general, per exemple a l'ÒMNIBUS DE GESOP (2017) on el 56,4 de la població de l'AMB declarava separar sempre totes les fraccions (envasos, P/C, vidre i l'orgànica). Es comprova que d'aquesta manera s'aconsegueix millorar l'exactitud de la variable conductual.

P6

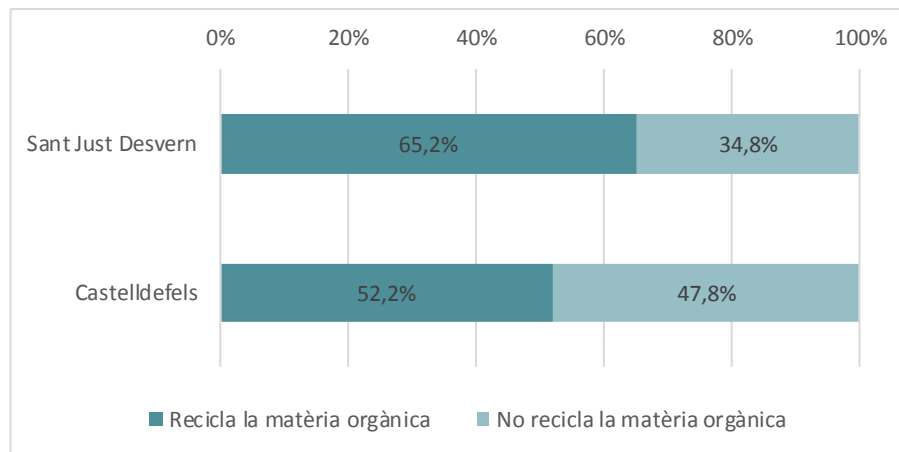
Si us plau, indiqueu quins dels següents residus
separa per reciclar en el seu habitatge?

N

SJD = 496; C = 521

INDICADOR RMOi (RECICLA MATÈRIA ORGÀNICA) – PARTICIPACIÓ HABITUAL COMPORTAMENT

Segons aquest criteri, a Sant Just Desvern el 65,2% de la població recicla la matèria orgànica habitualment (“sovint” o “sempre/cada vegada”). A Castelldefels aquest percentatge és el 52,2%.

P6

Si us plau, indiqueu quins dels següents residus
separa per reciclar en el seu habitatge?

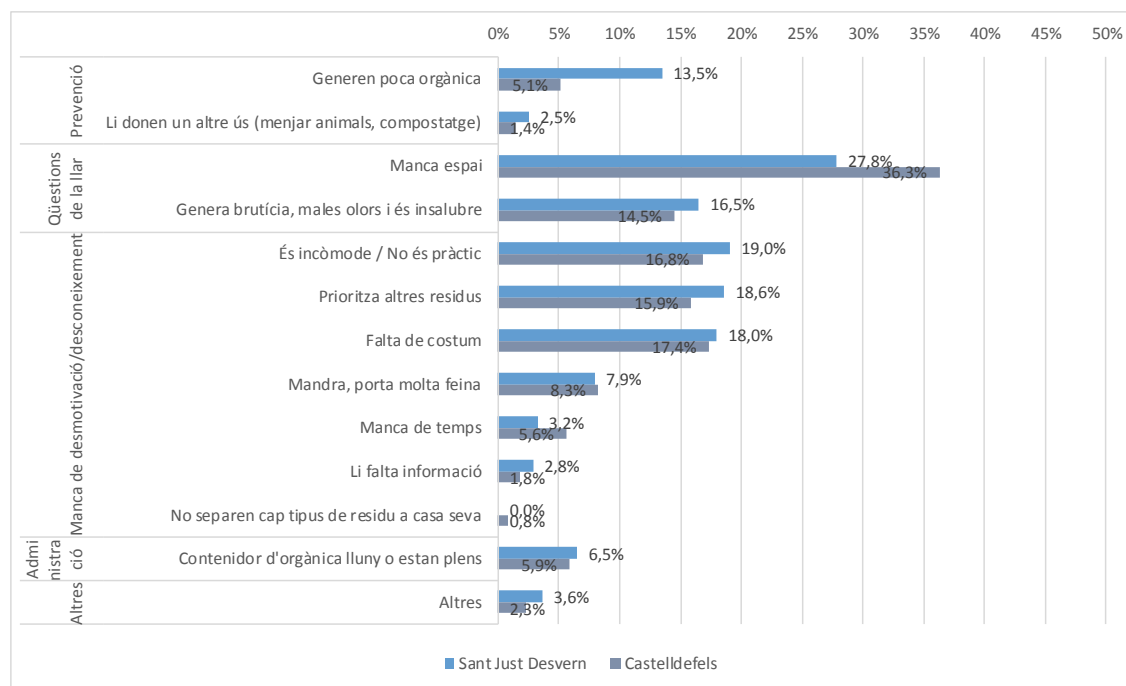
N

SJD = 496; C = 521

LIMITACIONS RECOLLIDA DE MATÈRIA ORGÀNICA

COMPORTAMENT

Les principals causes reportades per les persones entrevistades per no separar la matèria orgànica tindrien a veure amb les limitacions atribuïdes a les característiques del l'habitatge dom ara la manca d'espai. També destaquen les causes relacionades amb la manca de desmotivació i desconeixement.

P7

Si us plau, indiqueu per quin(s) motiu(s) no separen per reciclar les restes de menjar (fracció orgànica dels residus domèstics) sempre/cada vegada?
(Pregunta oberta. Resposta espontània.)

n SJD = 103; C = 152

04

Variables sociodemogràfiques de la mostra

VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES

En total es van entrevistar 496 individus del municipi de Sant Just Desvern (equivalents a la població de 14.078 habitants. A Castelldefels es van entrevistar 521 individus (població de 54.046 habitants).

La mostra és representativa de la població dels municipis metropolitans de Sant Just Desvern (municipi intervenció) i de Castelldefels (municipi control), formada per un 52,88% de dones a Sant Just Desvern i un 51,19% a Castelldefels. Les edats de la població enquestada es divideixen en tres segments: 16-34 anys (23,85% i 24,96%,

	Sant Just Desvern	Castelldefels
• <i>Sexe (n)</i>	496	521
Dona	52,88%	51,19%
Home	47,12%	48,81%
• <i>Edat (n)</i>	496	521
16-34 anys (%)	23,85%	24,96%
35-64 anys (%)	52,75%	57,78%
65 i més anys (%)	23,41%	17,26%
• <i>Nivell d'estudis</i>	492	520
Superiors, universitaris, CFGS	59,98%	50,42%
Sense estudis, primària, secundària	40,02%	49,58%
• <i>Relació amb l'activitat</i>	492	519
Actius ocupats	53,04%	53,87%
Actius aturats	5,34%	4,73%
Inactius	41,63%	41,41%

Notes: Ponderació poblacional a partir de quotes de sexe i d'edat coincidents amb les estadístiques oficials d'IDESCAT.

CARACTERÍSTIQUES DE LA MOSTRA

respectivament), 35-64 anys (52,75% i 57,78%), 65 i més anys (23,41% i 17,26%).

La resta de variables sociodemogràfiques inclouen el nivell màxim d'estudis assolits, la situació en relació amb l'activitat, la mida i tipologia de la llar i l'autoposicionament social. L'autoposicionament social s'utilitza com a indicador de la posició socioeconòmica. La distribució pels dos municipis es mostra a les taules.

	Sant Just Desvern	Castelldefels
• <i>Mida i tipologia de la llar (n)</i>	496	521
Nombre de persones a la llar (#)	2,83	2,90
Unipersonal (< 65 anys) (%)	6,58%	5,75%
Unipersonal (≥ 65 anys) (%)	6,79%	5,29%
Llars sense infants (%)	54,98%	49,60%
Llars amb infants (menors de 18 anys) (%)	31,65%	39,36%
• <i>Autoposicionament social (n)</i>	478	511
Classe alta (%)	0,45%	0,47%
Classe mitjana-alta (%)	18,62%	11,52%
Classe mitjana (%)	64,95%	63,64%
Classe mitjana-baixa (%)	13,19%	20,73%
Classe baixa (%)	2,79%	3,64%

Notes: Ponderació poblacional a partir de quotes de sexe i d'edat coincidents amb les estadístiques oficials d'IDESCAT.

05

Variables psicològiques.

Actituds, normes, conveniència i coneixement

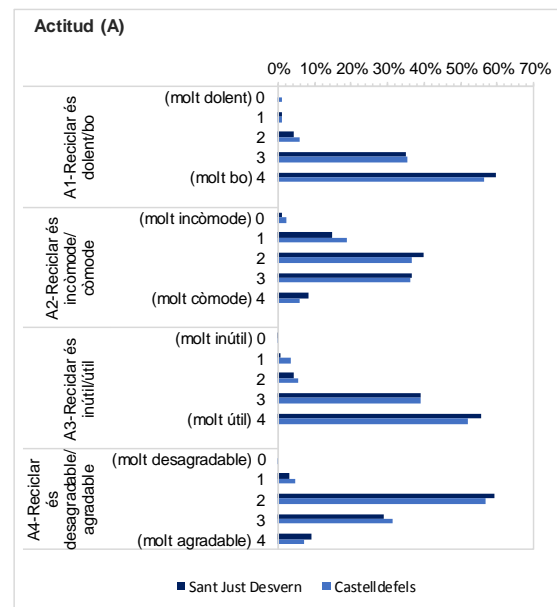
ACTITUD (A)

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

Les actituds vers la recollida selectiva s'entenen com les creences personals sobre els atributs, tant negatius com positius, de practicar la recollida selectiva.

Una proporció elevada de la població de Sant Just Desvern i de Castelldefels té una actitud més bé positiva cap a la recollida selectiva. Aquells aspectes on hi ha més consens són: reciclar és bo/molt bo i reciclar és útil/molt útil.

En canvi, gran part de la població d'aquests municipis té una posició més aviat neutra respecte de si reciclar és més bé còmode o incòmode i desagradable o més bé agradable.

P8

Per vostè, reciclar els residus domèstics és:

n SJD = 496; C = 521

R 0 = Molt negatiu; 5 = Molt positiu

CONVENIÈNCIA DE RECICLAR (C)

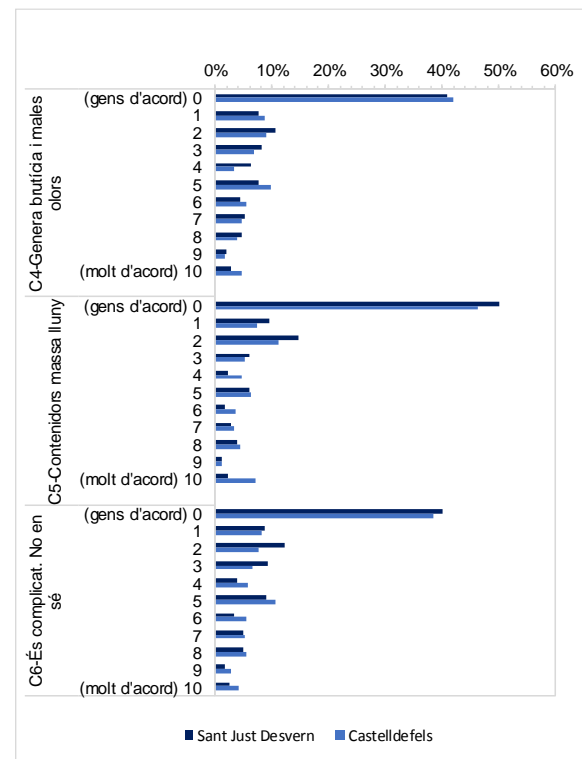
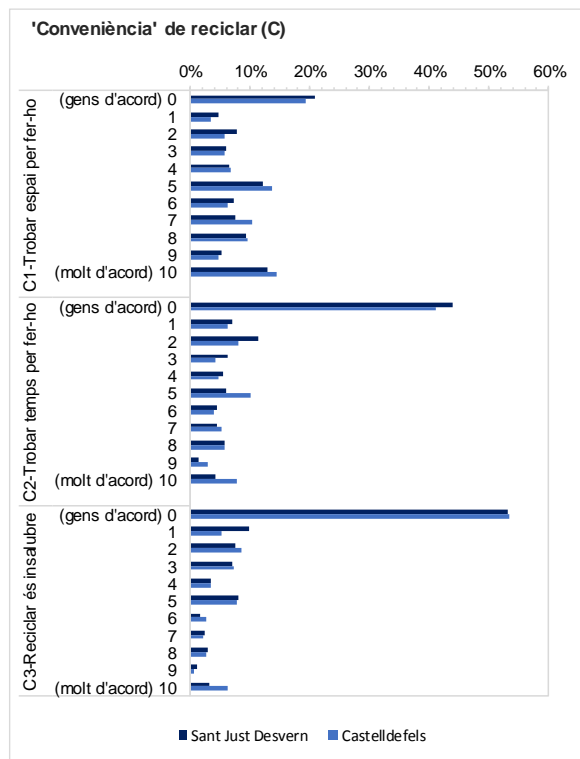
La variable conveniència de reciclar captura els costos i impediments per practicar la recollida selectiva dels residus domèstics.

En termes generals la recollida selectiva dels residus domèstics no es percep com un problema ni les barreres com quelcom insalvable, si bé, amb matissos.

Un dels principals impediments és trobar espai a casa per separar els residus a l'habitatge.

La brutícia i les males olors o la percepció que reciclar és insalubre, aspectes potser més vinculats amb la separació i l'emmagatzematge temporal a casa de la fracció orgànica, sembla que no serien aspectes tan problemàtics.

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

P9

Sobre les dificultats de reciclar al seu habitatge, valori de 0 (gens) a 10 (molt) el grau d'acord amb les següents afirmacions.:

n
R

SJD = 496; C = 521

0 = Gens d'acord; 10 = Molt d'acord

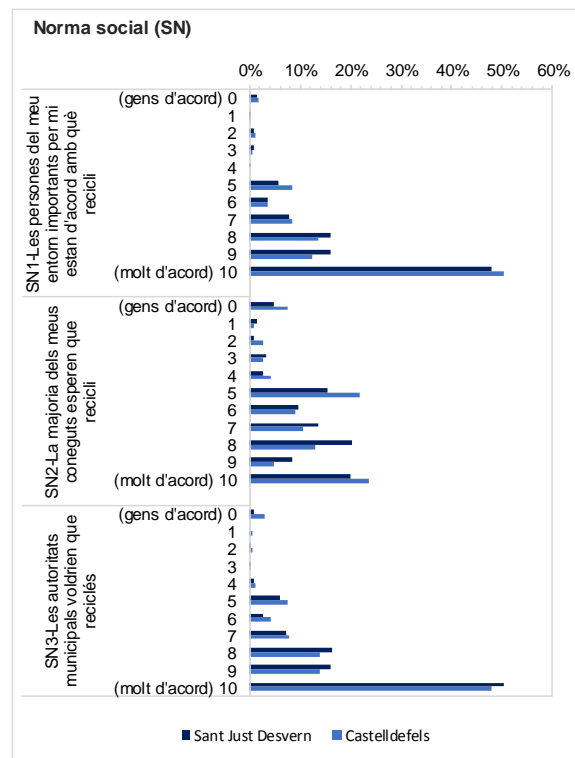
NORMA SOCIAL

La variable norma social (SN) vol capturar fins a quin punt es percep que la recollida selectiva és un comportament acceptat o reprovat per la societat; la pressió social pot esdevenir una eina per afavorir el canvi de comportament.

En aquest sentit, es considera més influent la percepció que un mateix té. Aquesta variable s'ha mesurat a través de tres ítems: els dos primers donen compte de la influència de les persones importants i el tercer se centra en la pressió de l'autoritat municipal.

En ambdós municipis la població es mostra més d'acord amb les afirmacions que recolzen la idea que les persones importants per ells (família, amics, treball, escola) i les autoritats municipals influeixen el seu comportament.

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

P12

Si us plau, valori de 0 (gens) a 10 (molt) el grau d'acord amb les següents afirmacions

n
R

SJD = 496; C = 521

0 = Gens d'acord; 10 = Molt d'acord

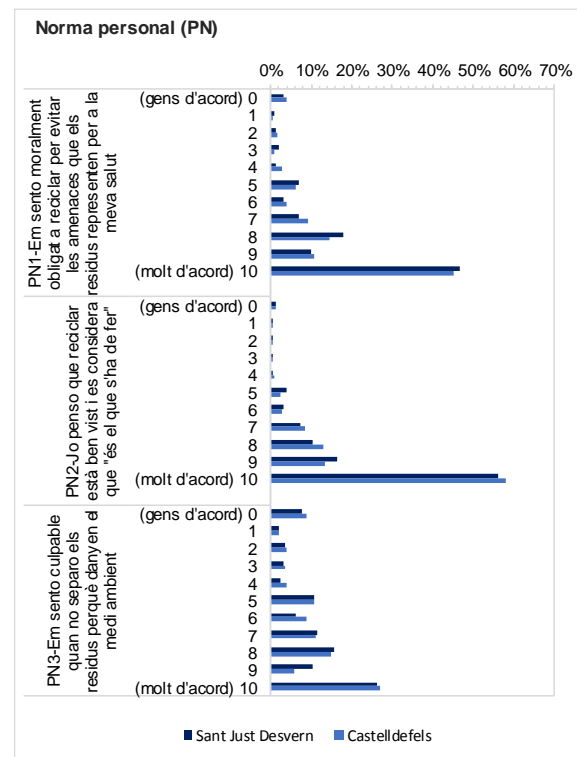
NORMA PERSONAL (PN)

La variable norma social (SN) vol capturar el sentiment d'obligació moral de reciclar a casa, la subscripció de la norma personal de reciclar i el sentiment de culpa quan no es compleix amb la norma subscripta.

En general, tant la població tant de Sant Just Desvern com de Castelldefels sent la obligació moral de reciclar i creu que “és el que s’ha de fer” –subscriu la norma.

Tanmateix, no tothom se sent culpable quan no recicla, tal com pot apreciar-se en la distribució de les freqüències per a aquest darrer ítem.

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

P12 Si us plau, valori de 0 (gens) a 10 (molt) el grau d'acord amb les següents afirmacions

n	SJD = 496; C = 521
R	0 = Gens d'acord; 10 = Molt d'acord

CONSCIÈNCIA DEL PROBLEMA (PA)

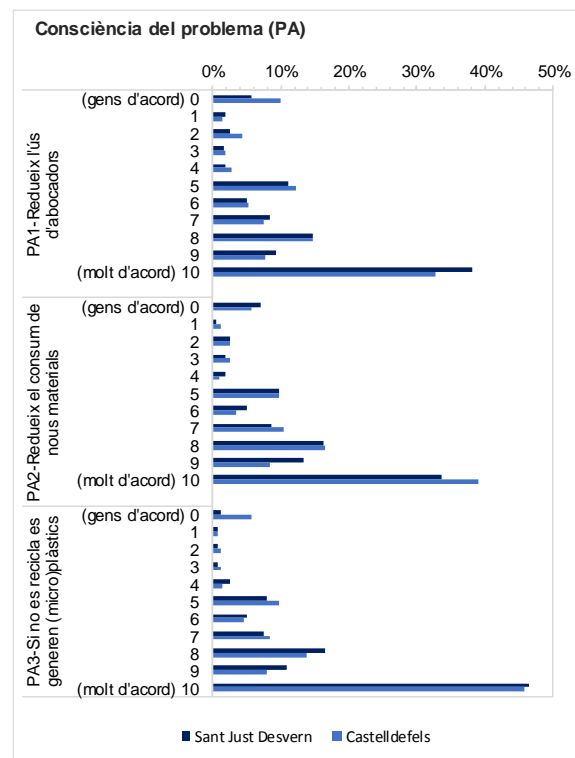
VARIABLES PSICOLÒGIQUES

La consciència del problema (PA) captura el grau en què un sap de les conseqüències negatives pels altres i pel medi ambient de no separar selectivament els residus domèstics

En aquest cas s'ha demanat pels efectes en la salut i ambientals del (no) reciclatge dels residus domèstics, com l'ús d'abocadors, el consum de nous materials i el fet que s'hagin trobat microplàstics en els aliments que ingerim.

Bona part de la població de Sant Just Desvern i de Castelldefels està d'acord o molt d'acord amb les tres afirmacions, especialment amb la darrera.

Tot i això és important destacar que encara hi ha un grup de població que no reconeix els impactes negatius de la seva pràctica habitual envers la recollida selectiva.

P10

En relació amb els problemes que poden ocasionar els residus domèstics que no es reciclen, valori de 0 (gens) a 10 (molt) el grau d'acord amb les següents afirmacions:

n SJD = 496; C = 521

R 0 = Gens d'acord; 10 = Molt d'acord

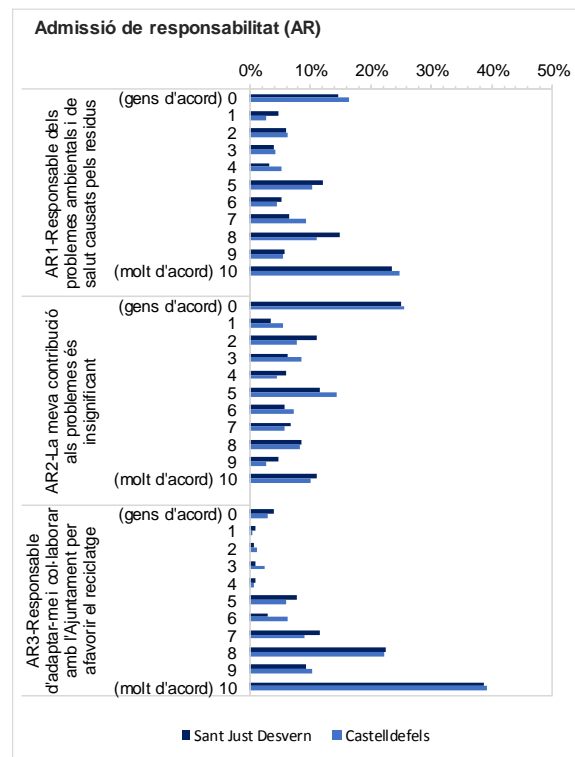
ADMISSIÓ DE RESPONSABILITAT(PA)

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

L'admissió de responsabilitat (AR) es refereix al sentiment de responsabilitat pel comportament propi; d'evitar els efectes adversos de no reciclar pel medi ambient, la societat i un mateix i la seva família.

Dels ítems preguntats, la població de Sant Just Desvern se sent comparativament més responsable d'adaptar-se i col·laborar amb les iniciatives locals que proposi l'ajuntament per afavorir el reciclatge dels residus, que no pas de les accions individuals.

Aquesta darrera és una qüestió molt remarcable als dos municipis, on gran part de la població està clarament d'acord amb l'afirmació "La meva contribució als problemes generats pels residus és insignificant".

P11

Sobre el efectes que pot tenir que vostè no recicli, valori de 0 (gens) a 10 (molt) el grau d'acord amb les següents afirmacions:

n
R

SJD = 496; C = 521

0 = Gens d'acord; 10 = Molt d'acord

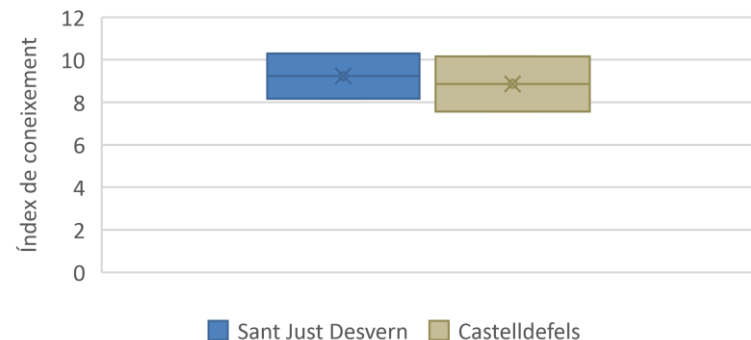
CONEIXEMENT ESPECÍFICS (K)

L'índex K es calcula mitjançant la fórmula
(Nombre d'encerts/Puntuació màxima possible) x 10

Els ítems que s'inclouen a la llista són aquells pels que es demana quan es pregunta pel comportament de reciclatge

	Es reciclen	Contenedor o deixalleria/punt verd
	1. Sí	1. Paper i cartró (blau)
	2. No	2. Vidre (verd)
	98. No ho vol contestar	3. Plàstic i envasos (groc)
	99. No ho sap	4. Orgànic (marró)
		5. Resta/rebuig (gris)
		6. Deixalleria/punt verd o contenidor específic
		97. Altres. Especifiqui'ls
		98. No ho vol contestar
		99. No ho sap
1. Tetrabric		
2. Restes de menjar (l'orgànica)		
3. Llaunes de refresc i de conserves		
4. Piles usades		
5. Ampolla d'aigua de plàstic		
6. Pots de vidre		
7. Capsa de cartró (galetes, sabates, etc.)		
8. Oli de cuina usat		

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

P13

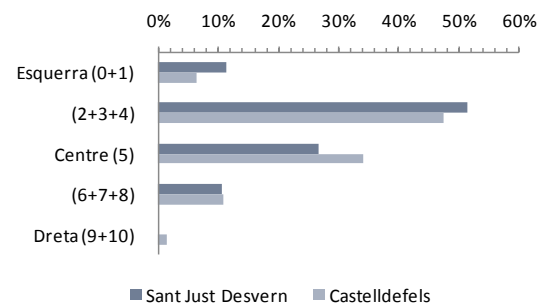
Si us plau, indiqueu quins dels següents residus es poden separar per reciclar al seu municipi i el contenidor o punt de recollida (deixalleria/punt verd o contenidor específic) on van?

n SJD = 496; C = 521

IDEOLOGIA SOCIOPOLÍTICA (I)

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

La majoria de les persones entrevistades del municipi de Sant Just i Castelldefels se situen ideològicament en esquerres i en centre.

P13

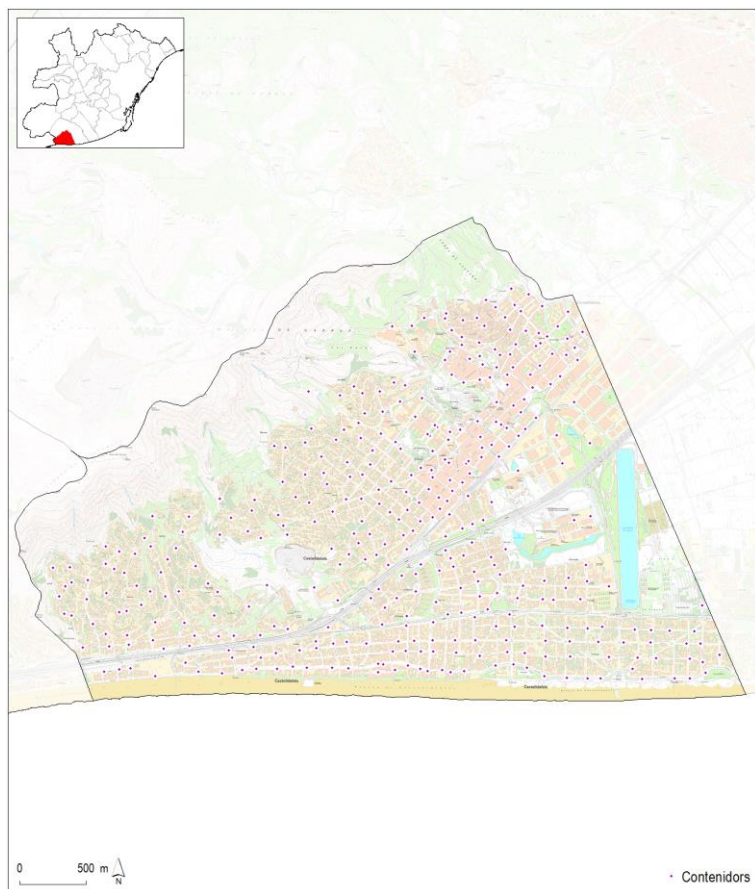
Si us plau, indiqueu quins dels següents residus es poden separar per reciclar al seu municipi i el contenidor o punt de recollida (deixalleria/punt verd o contenidor específic) on van?

N SJD = 496; C = 521

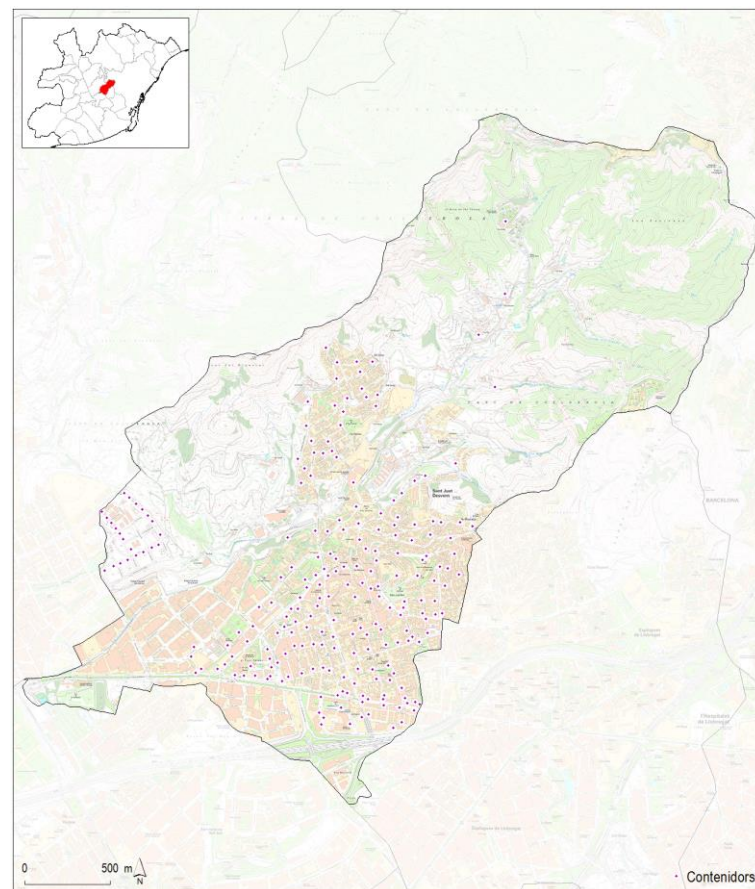
06

Variables de context

VARIABLES DE CONTEXT

CARACTERÍSTIQUES DE LA MOSTRA

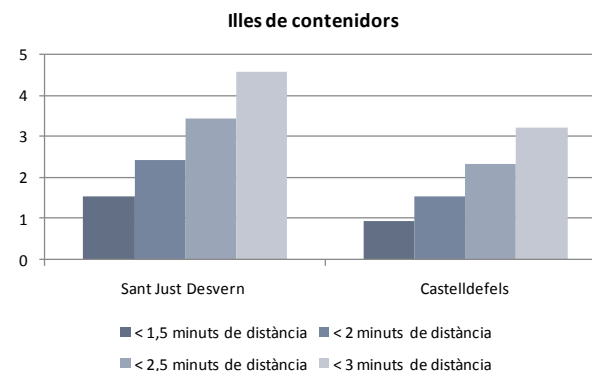
VARIABLES DE CONTEXT

La cobertura de contenidors és bona en els dos municipis.

Al municipi de Sant Just Desvern el temps mínim mitjà a l'illa de contenidors més propera és de menys d'un minut, i a Castelldefels, d'una mica més d'un minut.

Pel que fa a la densitat de contenidors, els resultats mostren nivells de cobertura molt bons, especialment en el municipi de Sant Just Desvern, on a menys de un minut i mig la majoria de població entrevistada té com a mínim una illa de contenidors (1,55).

CARACTERÍSTIQUES DE LA MOSTRA

<i>Variables objectives</i>	Sant Just Desvern	Castelldefels
• <i>Condicions externes (nivell de servei) (n)</i>	496	520
Temps mínim mitjà a l'illa de contenidors més pròxima (minuts)	0,84	1,2
Illes de contenidors a < 1,5 minuts de distància (#)	1,55	0,95
Illes de contenidors a < 2 minuts de distància (#)	2,42	1,55
Illes de contenidors a < 2,5 minuts de distància (#)	3,42	2,32
Illes de contenidors a < 3 minuts de distància (#)	4,57	3,2

Notes: Ponderació poblacional a partir de quotes de sexe i d'edat coincidents amb les estadístiques oficials d'IDESCAT.

07

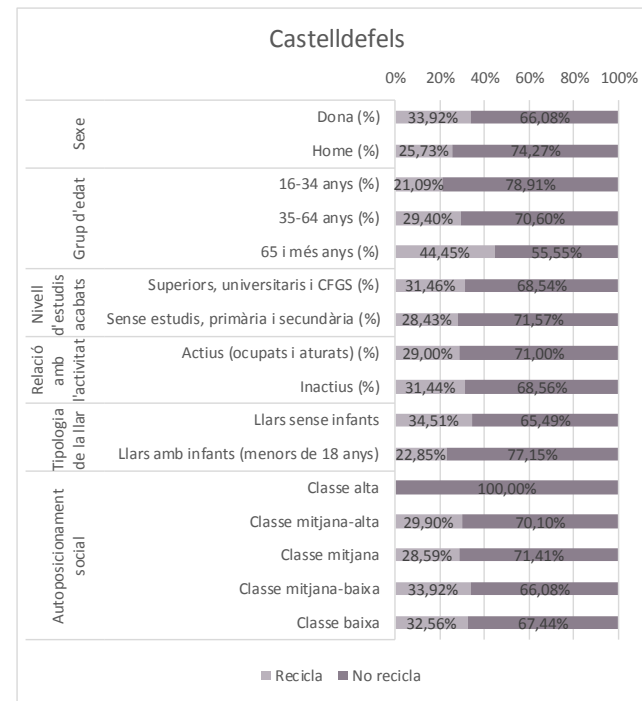
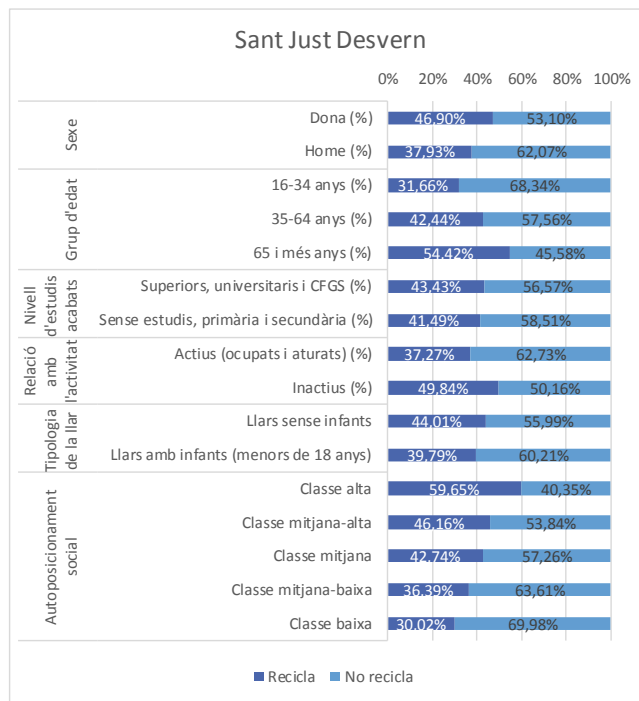
Relació de l'indicador R_i i RMO_i amb les variables sociodemogràfiques i de context

VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES

RELACIÓ AMB INDICADOR R_i

Hi ha diferències estadísticament significatives entre els que reciclen de forma habitual i els que no ho fan per les variables sexe, grup d'edat i relació amb l'activitat:

- Les dones reciclen més que els homes
- Les persones de 65 i més anys reciclen més que la resta de grups
- Les persones inactives, reciclen més que els inactius.

* p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01 – Indica diferències estadísticament significatives

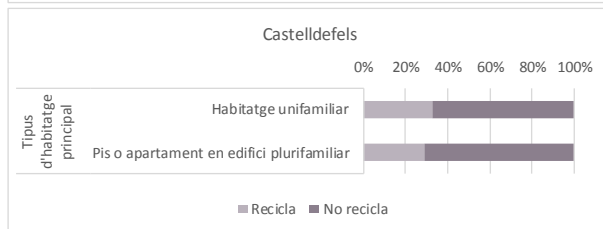
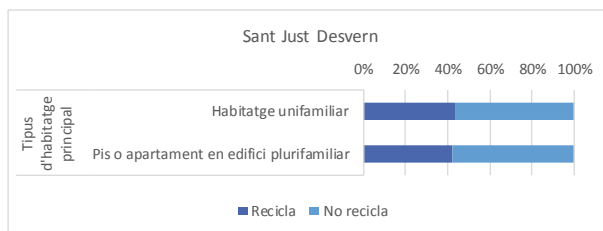
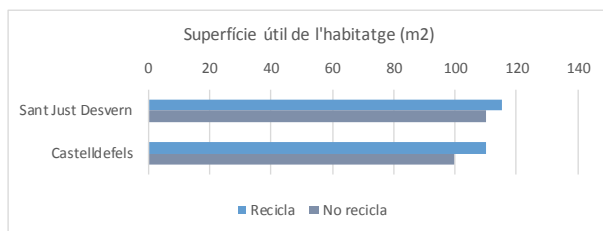
VARIABLES DE CONTEXT

No hi ha diferències significatives pel que fa les variables de context entre els que reciclen habitualment i els que no ho fan.

Segons aquests primers resultats, tot i que la superfície mitjana de les llars on no es recicla és lleugerament inferior a la d'on es recicla, aquestes diferències no són estadísticament significatives. Igual passa amb la tipologia d'habitatge.

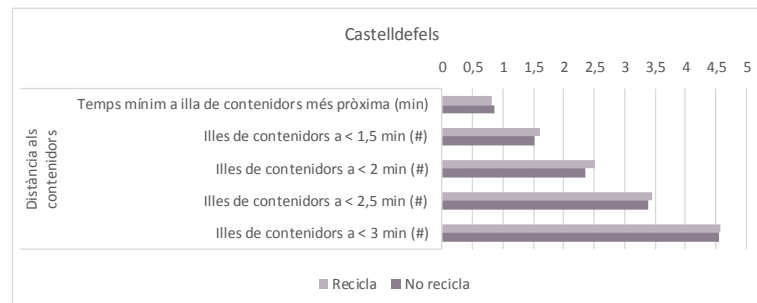
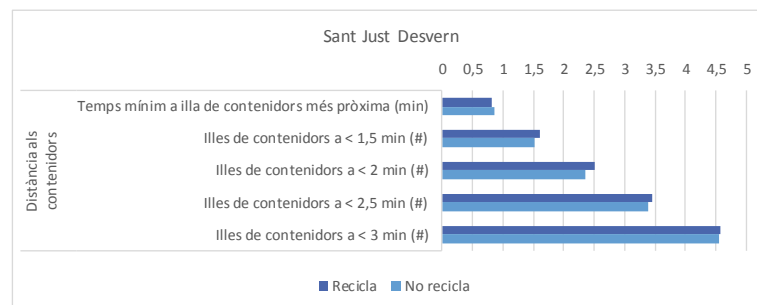
Pel que fa a la cobertura de contenidors, la distància es lleugerament inferior en les llars on no es recicla, tot i que les diferències no són estadísticament significatives.

Característiques de l'habitatge

RELACIÓ AMB INDICADOR R_i

Cobertura de contenidors de recollida

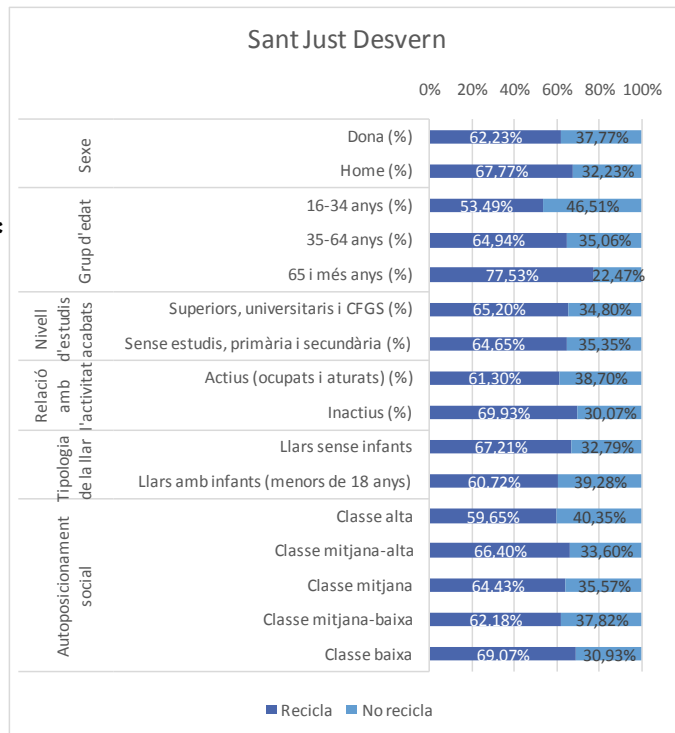

* p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01 – Indica diferències estadísticament significatives

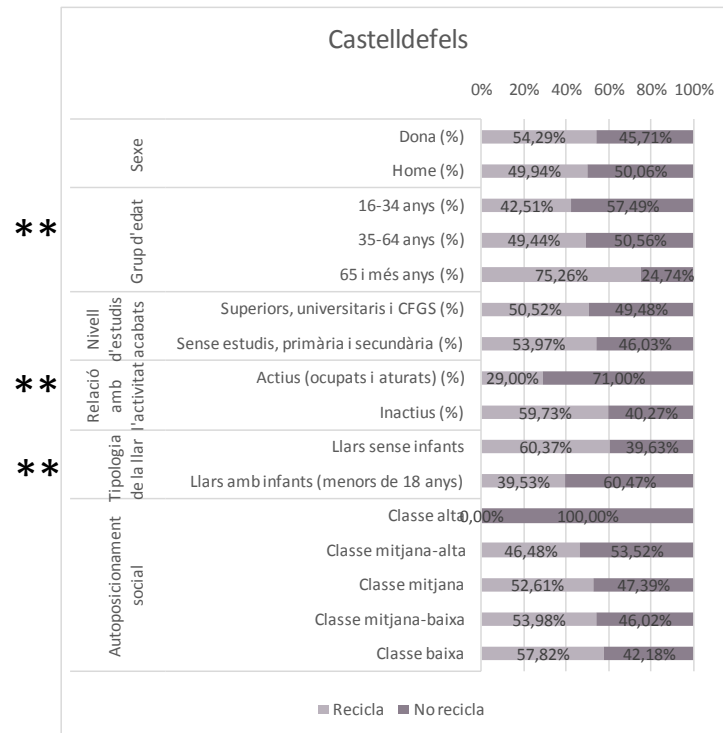
VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES

Hi ha diferències estadísticament significatives entre els que reciclen matèria orgànica de forma habitual i els que no ho fan per la variable grup d'edat, relació amb l'activitat i tipologia de la llar, amb diferències entre municipis: **

- Als dos municipis les persones de 65 i més anys reciclen més que la resta de grups
- A Castelldefels les persones inactives, reciclen més que els inactius.
- A Castelldefels, les llars amb infants reciclen menys que la resta

RELACIÓ AMB INDICADOR RMOi

* p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01 – Indica diferències estadísticament significatives

VARIABLES DE CONTEXT

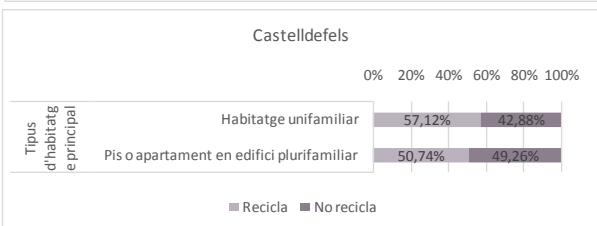
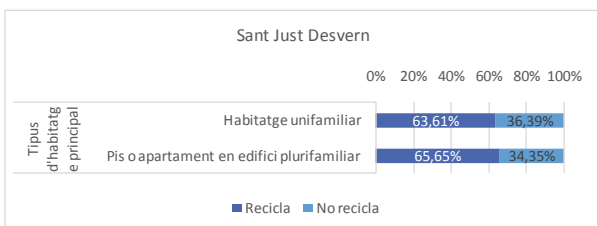
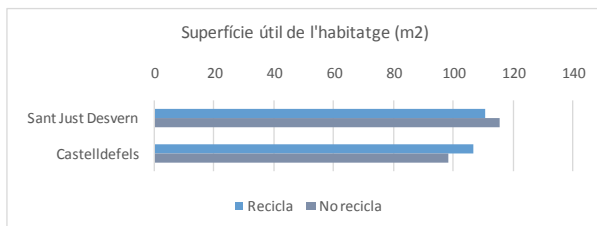
No hi ha diferències significatives pel que fa les variables de context entre els que reciclen matèria orgànica habitualment i els que no ho fan, excepte pel que fa a la cobertura de contenidors a Sant Just Desvern.

La superfície de l'habitatge i la tipologia de l'habitatge són pràcticament iguals entre els que reciclen matèria orgànica i els que no.

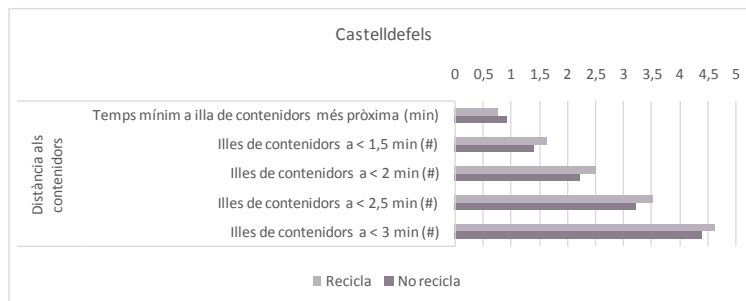
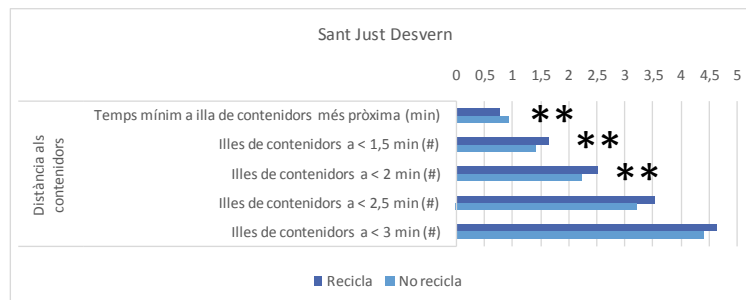
A Sant Just Desvern, el temps i la densitat de contenidors és significativament més gran pels que reciclen matèria orgànica que pels que no ho fan. A Castelldefels no es donen aquestes diferències.

RELACIÓ AMB INDICADOR RMOI

Característiques de l'habitatge

Cobertura de contenidors de recollida

* p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01 – Indica diferències estadísticament significatives

08

Relació de l'indicador R_i i RMO_i amb les variables psicològiques

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

RELACIÓ AMB INDICADOR R_i

Al municipi de Sant Just Desvern, els qui reciclen de forma habitual:

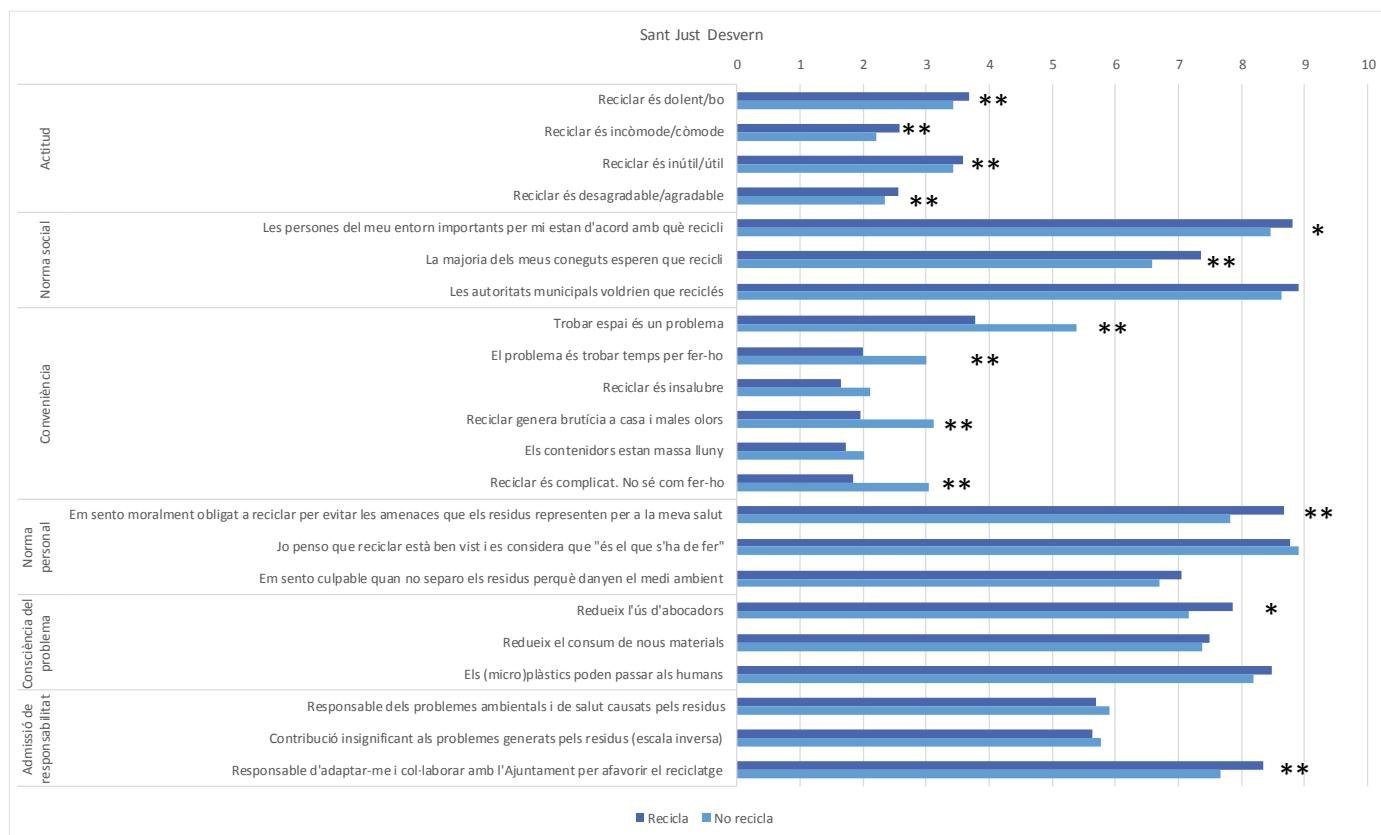
Tenen una actitud general més positiva vers el reciclatge (bo, còmode, útil i agradable)

Senten l'obligació moral i social de fer-ho

Troben menys dificultats i inconvenient en el fet de reciclar (manca d'espai i de temps, brutícia i males olors i complexitat del funcionament)

Són més conscients dels efectes que no fer-ho té sobre el medi ambient (redueix d'ús d'abocadors).

I se senten més responsables d'adaptar-se i col·laborar amb l'Ajuntament

* p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01 – Indica diferències estadísticament significatives

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

RELACIÓ AMB INDICADOR R_i

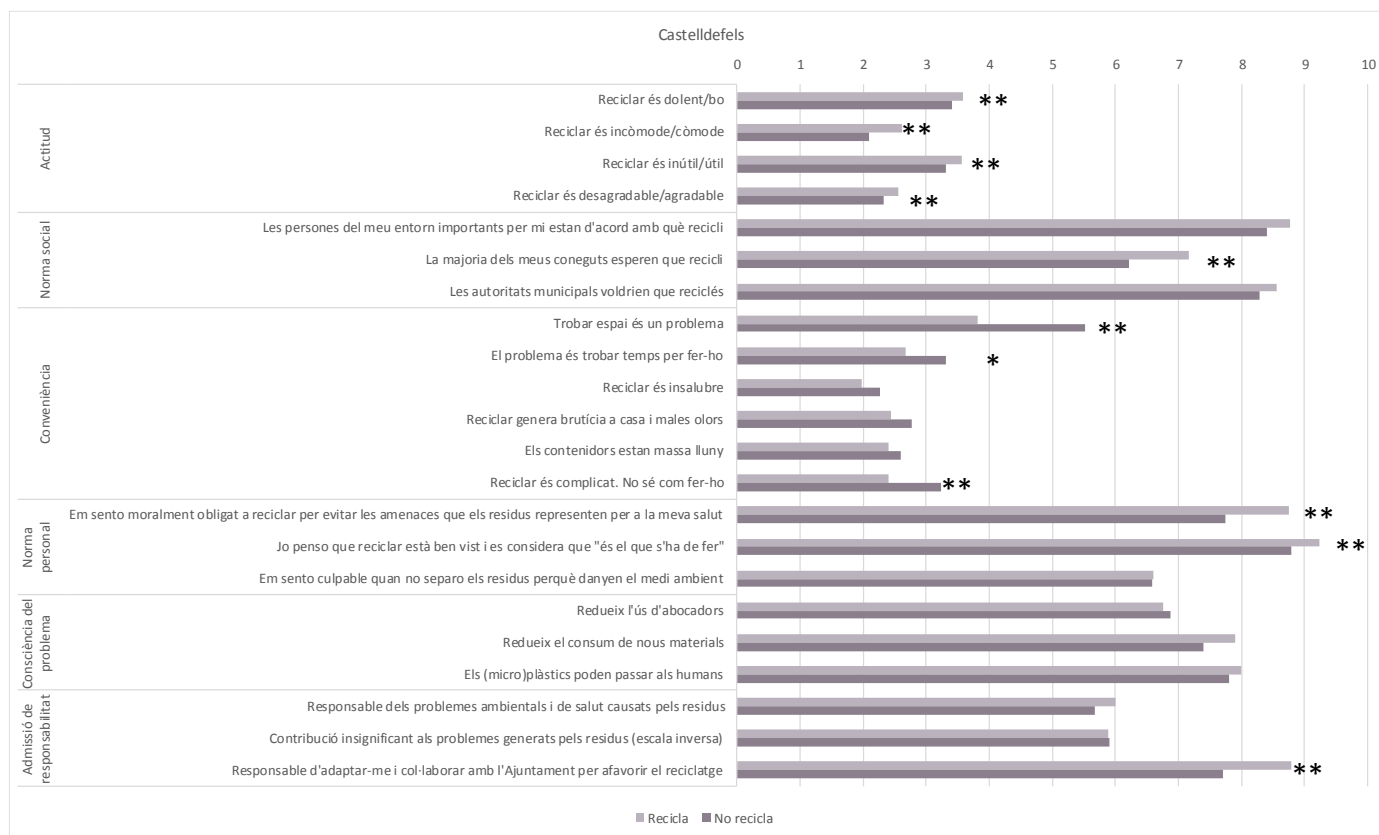
Al municipi de Castelldefels, els qui més reciclen habitualment:

Tenen una actitud general més positiva vers el reciclatge (bo, còmode, útil i agradable)

Senten l'obligació moral i social de fer-ho

Troben menys dificultats i inconvenient en el fet de reciclar (manca d'espai i de temps i complexitat del funcionament)

I se senten més responsables d'adaptar-se i col·laborar amb l'Ajuntament

* p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01 – Indica diferències estadísticament significatives

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

RELACIÓ AMB INDICADOR RMOi

Al municipi de Sant Just Desvern, els qui més reciclen matèria orgànica habitualment:

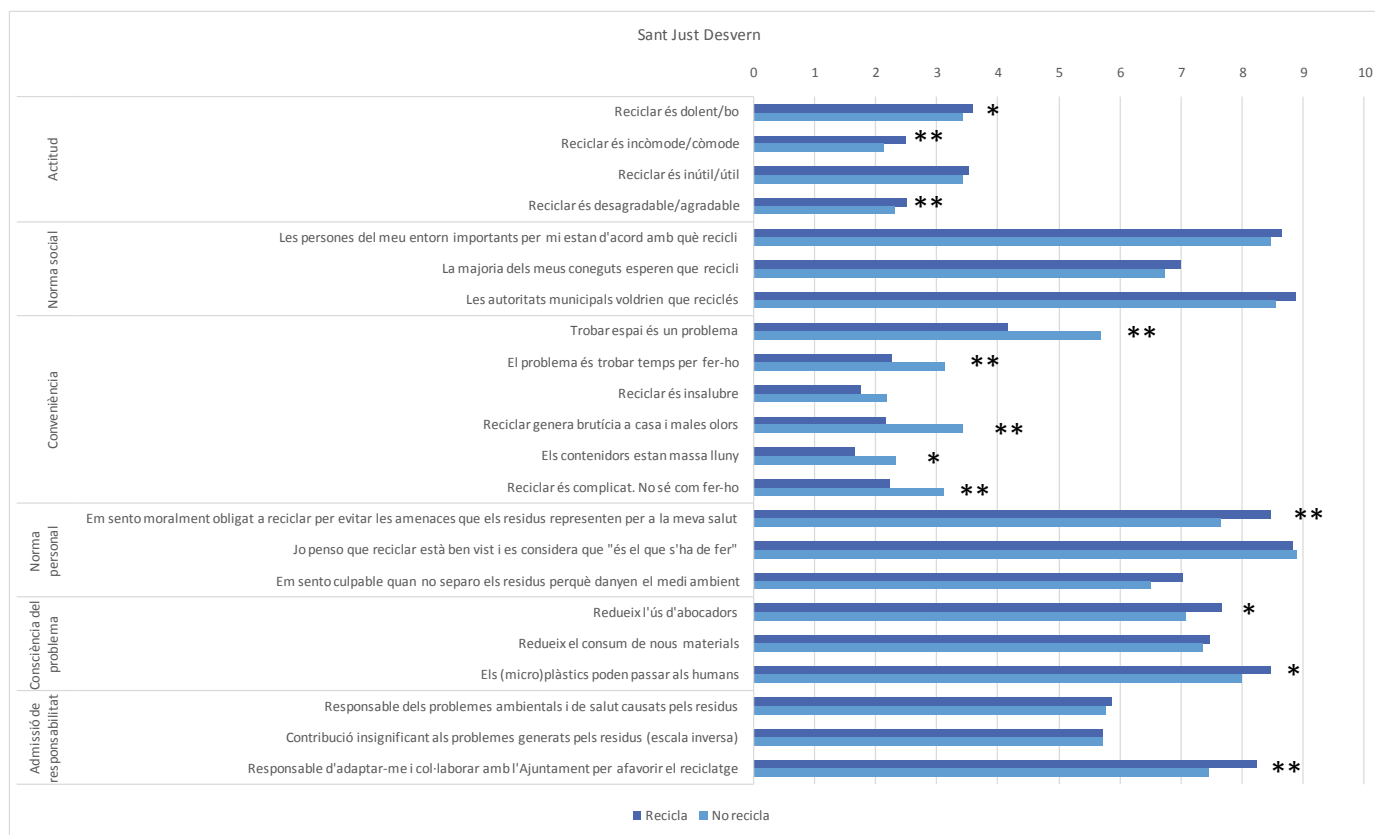
Tenen una actitud general més positiva vers el reciclatge (bo, còmode i agradable)

Senten l'obligació moral de fer-ho

Troben menys dificultats i inconvenient en el fet de reciclar (manca d'espai i de temps, brutícia i males olors, contenidors massa lluny i complexitat del funcionament)

Són més conscients dels efectes que no fer-ho té sobre el medi ambient (redueix d'ús d'abocadors i microplàstics).

I se senten més responsables d'adaptar-se i col·laborar amb l'Ajuntament

* p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01 – Indica diferències estadísticament significatives

VARIABLES PSICOLÒGIQUES

RELACIÓ AMB INDICADOR RMOi

Al municipi de Castelldefels, els qui més reciclen matèria orgànica habitualment:

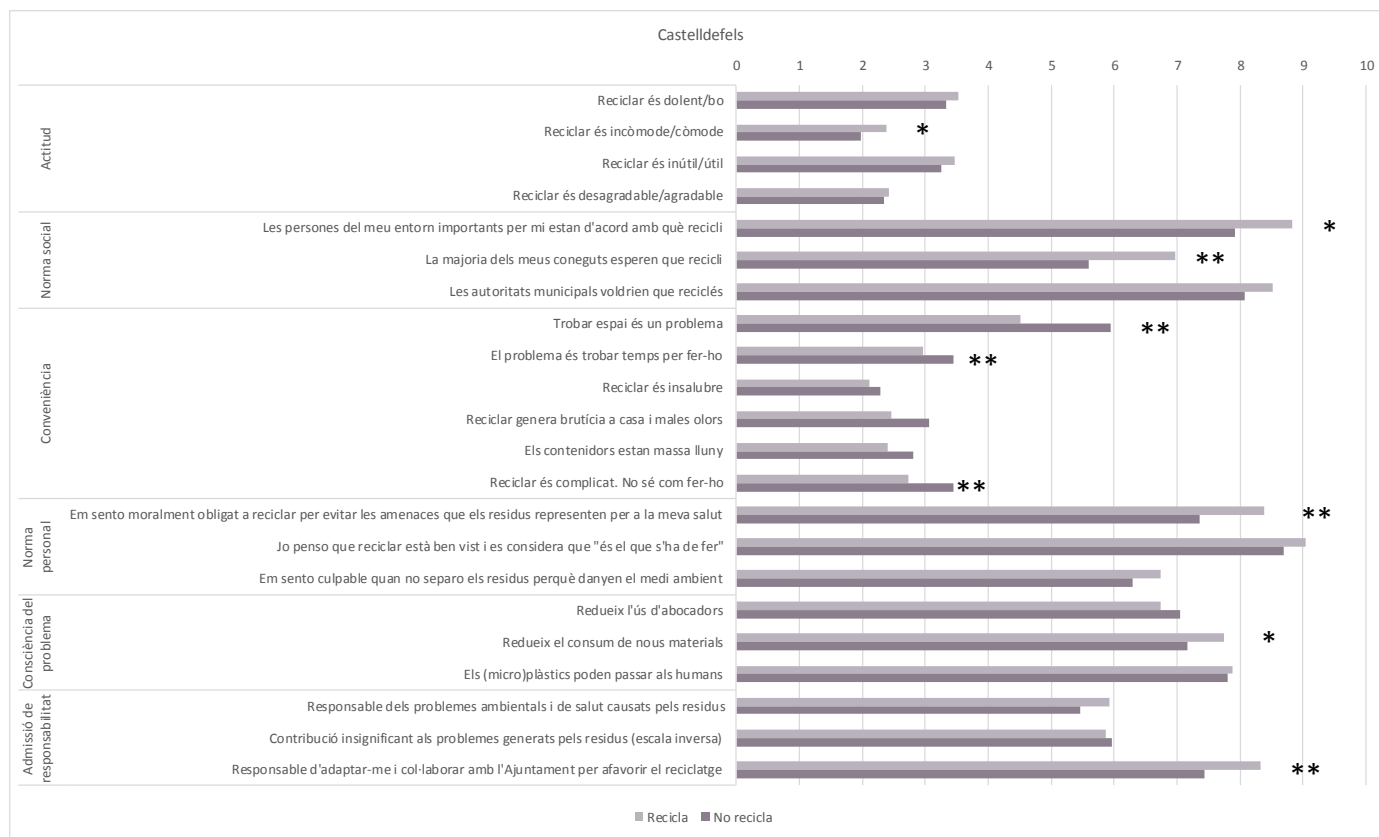
Tenen una actitud general més positiva vers el reciclatge (còmode)

Senten l'obligació moral i social de fer-ho

Troben menys dificultats i inconvenient en el fet de reciclar (manca d'espai i de temps, brutícia i males olors i complexitat del funcionament)

Són més conscients dels efectes que no fer-ho té sobre el medi ambient (consum de nous materials).

I se senten més responsables d'adaptar-se i col·laborar amb l'Ajuntament

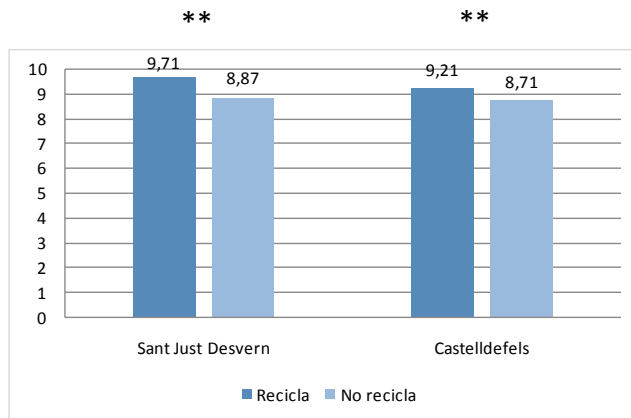

* p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01 – Indica diferències estadísticament significatives

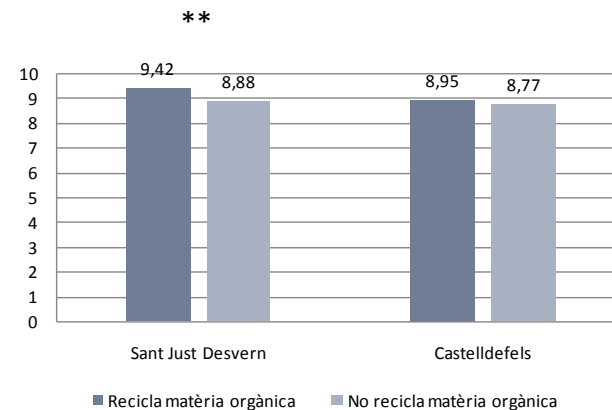
CONEIXEMENT ESPECÍFIC

En els dos municipis, els que reciclen de forma habitual tenen un coneixement específic significativament superior sobre el sistema de recollida selectiva que els que no reciclen.

Pel que fa a la recollida selectiva de matèria orgànica, les diferències en el coneixement es donen només en el municipi de Sant Just.

RELACIÓ AMB INDICADOR Ri i RMOi

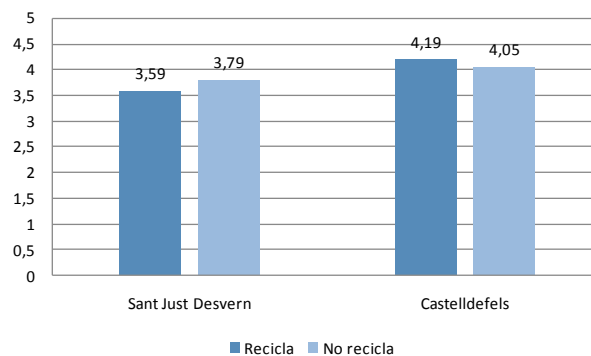

* p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01 – Indica diferències estadísticament significatives

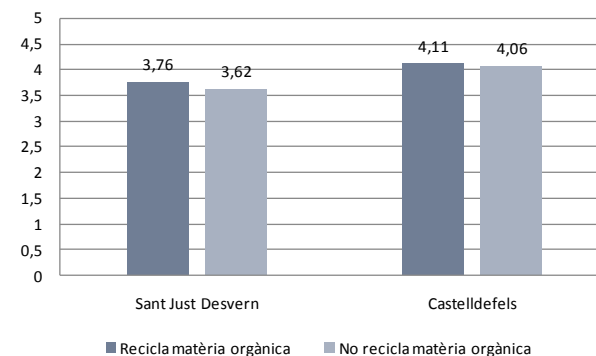
AUTOPOSICIONAMENT SOCIOPOLÍTIC

Al contrari que en altres estudis a nivell internacional, en els dos municipis d'estudi la ideologia política no sembla ser un factor que influèncii el suport a iniciatives mediambientals com la recollida selectiva.

No hi ha diferències significatives pel que fa al posicionament sociopolític entre els que reciclen i els que no. El mateix passa amb la matèria orgànica.

RELACIÓ AMB INDICADOR Ri i RMOi

* p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01 – Indica diferències estadísticament significatives

09

Models explicatius dels indicadors R_i i RMO_i

EXPLICACIÓ DELS MODELS

Per a la creació dels models explicatius se segueix un procés estadístic seqüencial, que consisteix en els següents passos:

1. Construcció de les escales de mesurament per a les variables psicològiques: construcció dels indicadors composts
2. Creació dels models explicatius de les variables dicotòmiques dependents R_i i RMO_i mitjançant regressió logística binària i contrast de les hipòtesis conceptualitzades

CONSTRUCCIÓ DE LES ESCALES

Tot i que s'observen diferències significatives en les variables psicològiques en funció del comportament dels entrevistats (recicla o no recicla), és necessari examinar com es relacionen empíricament aquests ítems i construir els indicadors composts d'actitud general, etc.

Es realitza, aleshores, una anàlisi factorial de les variables psicològiques, que serveix també per obtenir escales de mesurament adequades pels models explicatius –els indicadors composts. En concret, es realitzen anàlisis de components principals amb rotació ortogonal Varimax per a la interpretació factors.

En les següents pàgines es mostren els resultats d'aquestes anàlisis juntament amb els coeficients alfa de Cronbach (α), que són una mesura de la fiabilitat d'una escala de mesurament.

CREACIÓ DELS MODELS EXPLICATIUS PELS INDICADORS R_i I RMO_i

Per tal d'analitzar la contribució relativa de les variables explicatives –psicològiques, contextuais i sociodemogràfiques– en la decisió individual de reciclar es creen models explicatius. Com a variables dependents s'utilitzen els indicadors R_i i RMO_i . En conseqüència, s'usa la regressió logística binària. Aquesta tècnica estadística és adequada quan la variable dependent és dicotòmica.

En total es creen quatre models explicatius, dos models corresponents a la mostra de Sant Just Desvern, un model general de reciclatge, és a dir, per a la variable $R_i = 1$ (Recicla), i un específic per a les restes de menjar (l'orgànica), per a la variable $RMO_i = 1$ (Recicla), i altres dos models equivalents per a Castelldefels.

Abans, però, s'analitzen les diferències significatives en les variables explicatives en funció del comportament dels entrevistats

(indicadors R_i i RMO_i).

VARIABLES EXPLICATIVES EN ELS MODELS

En els models explicatius s'inclouen les psicològiques (els indicadors composts), contextuais i sociodemogràfiques.

Les psicològiques s'inclouen en la seva forma agregada, és a dir, com a indicadors composts d'actitud general, etc. En concret, en els models s'introdueixen les puntuacions dels factors extrets al pas metodològic anterior.

Les variables contextuais no necessiten un pretractament, ja que ja són variables individuals i contínues.

Finalment, com a variables de control s'inclouen les sociodemogràfiques, les quals s'introdueixen en els models com a variables discretes o fictícies (*dummies*). Per exemple, el sexe (dona = 1 i home = 0). Tanmateix, l'edat no s'introdueix en la seva forma agregada en tres categories, sinó contínua.

CONSTRUCCIÓ DE LES ESCALES PSICOLÒGIQUES

Es realitza una ACP exploratòria de les variables psicològiques per obtenir les escales adequades, els indicadors composts que s'usaran en els models explicatius. Amb aquesta tècnica es busca obtenir el nombre mínim de components o factors (grups de variables correlacionades) capaces d'explicar el màxim d'informació continguda en les dades.

En ambdós casos (mostres de Sant Just Desvern i de Castelldefels) el valor de l'estadístic Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) d'adequació del model a la mostra supera el 0,6. D'altra banda, la prova d'esfericitat de Bartlett és significativa ($p < 0,001$) i, per tant, es refusa la hipòtesi d'independència de les variables.

En el cas concret de les dades de Sant Just Desvern, el nombre adequat de components o factors que s'han d'extreure és igual a cinc i entre tots expliquen el 53,25% de la variabilitat continguda en les dades. En el cas de

MODELS EXPLICATIUS

les dades de Castelldefels també s'han d'extret cinc factors, que conjuntament expliquen el 51,13% de la variància.

Per a la interpretació dels factors s'usa la rotació ortogonal Varimax. A les taules de resultats es mostren les matrius de components rotades, és a dir, les correlacions de les variables amb cada factor, així com l'estimació dels coeficients alfa de Cronbach (α) per a cada conjunt de variables –fiabilitat de l'escala de mesurament.

En les ACP s'ha extret l'ítem AR2 – “La meva contribució als problemes generats pels residus és insignificant (escala inversa)”, ja que la correlació entre variable i factor era força baixa en ambdós mostres i la fiabilitat de l'escala podia millorar si s'extreia aquesta variable, tal com indicaven els tests de l'alfa de Cronbach (α).

Sant Just Desvern	Castelldefels
Factor 1: Conveniència de reciclar (22,98%)	Factor 1: Norma social (normes) (22,02%)
Factor 2: Norma social (normes) (12,33%)	Factor 2: Conveniència de reciclar (10,61%)
Factor 3: Consciència del problema (6,80%)	Factor 3: Actitud (7,14%)
Factor 4: Admissió de responsabilitat (5,99%)	Factor 4: Consciència del problema (6,03%)
Factor 5: Actitud (5,15%)	Factor 5: Admissió de responsabilitat (5,32%)
Variància total explicada (53,3%)	Variància total explicada (51,13%)

CONSTRUCCIÓ DE LES ESCALES PSICOLÒGIQUES

MODELS EXPLICATIUS

RESULTATS ACP VARIABLES PSICOLÒGIQUES – SANT JUST DESVERN

El Factor 1 (F1) el formen 6 ítems ($\alpha > 0,7$) que expliquen el 22,98% de la variància amb coeficients factorials d'entre 0,53 a 0,73.

El Factor 2 (F2) el formen també 6 ítems ($\alpha = 0,7$) que expliquen el 12,33% de la variància amb coeficients factorials d'entre 0,45 a 0,75. L'F2 aglutina les creences normatives, tant la norma subjectiva o social com la norma personal. De més a més, inclou l'ítem AR3 – “Em sento responsable d'adaptar-me i col·laborar amb l'Ajuntament per afavorir el reciclatge”. Originalment aquesta variable no es va concebre com a part de les normes. Tanmateix, la pressió de l'autoritat municipal ben cert pot concebre's com una component més de la norma social, ja que captura la percepció de l'enquestat/da sobre la (des)aprovació social del comportament en qüestió.

El Factor 3 (F3) està format per 3 ítems ($\alpha = 0,6$) que expliquen el 6,80% de la variància amb coeficients factorials d'entre 0,43 a 0,80.

El Factor 4 (F4) el formen 2 ítems ($\alpha = 0,6$) que expliquen el 5,99% de la variància amb coeficients factorials d'entre 0,72 a 0,76. L'ítem sobre la culpabilitat per no reciclar (PN3) s'agrupa amb el sentiment de responsabilitat problemes ambientals i de salut causats pels residus generats i no reciclats (AR1). És considera aleshores que l'F4 dona compte del grau d'admissió de responsabilitat (culpa) (AR).

Finalment, el Factor 5 (F5) està format per 4 ítems ($\alpha = 0,6$) mesurats amb una escala 0-4 que expliquen el 5,15% de la variància amb coeficients factorials d'entre 0,47 a 0,68.

Matriu de components rotades (rotació Varimax); Sant Just Desvern.

		F1	F2	F3	F4	F5
Factor 1 - 'Conveniència' de reciclar (C) ($\alpha = 0,773$)						
C1	Trobar espai és un problema	0,53	-0,28	0,15	0,12	-0,29
C2	El problema és trobar temps per fer-ho	0,70	-0,10	-0,08	0,02	-0,09
C3	Reciclar és insalubre	0,73	0,11	-0,21	-0,01	-0,06
C4	Reciclar genera brutícia a casa i males olors	0,67	-0,10	-0,04	0,15	-0,31
C5	Els contenidors estan massa lluny	0,64	0,06	-0,08	-0,31	-0,02
C6	Reciclar és complicat. No sé com fer-ho	0,72	-0,06	0,02	-0,05	-0,09
Factor 2 - Normes (norma social) (N) ($\alpha = 0,704$)						
AR3	Responsable d'adaptar-me i col·laborar amb l'Ajuntament per afavorir el reciclatge	-0,16	0,45	0,30	0,41	0,06
SN1	Les persones del meu entorn importants per mi estan d'acord amb què recicli	-0,07	0,75	0,08	0,07	0,09
SN2	La majoria dels meus coneguts esperen que recicli	0,14	0,61	0,03	0,02	0,20
SN3	Les autoritats municipals voldrien que reciclés	-0,27	0,58	0,35	0,12	-0,27
PN1	Em sento moralment obligat a reciclar	0,00	0,51	0,14	0,39	0,30
PN2	Jo penso que reciclar està ben vist i "és el que s'ha de fer"	-0,14	0,62	0,09	0,31	-0,15
Factor 3 - Conciència del problema (PA) ($\alpha = 0,613$)						
PA1	Redueix l'ús d'abocadors	-0,06	0,09	0,71	0,07	0,05
PA2	Redueix el consum de nous materials	-0,03	0,04	0,80	0,05	-0,05
PA3	Els (micro)plàstics poden passar als humans	-0,04	0,31	0,43	0,28	0,12
Factor 4 - Admissió de responsabilitat (culpa) (AR) ($\alpha = 0,558$)						
AR1	Responsable dels problemes ambientals i de salut causats pels residus que genero i potser no reciclo	0,08	0,12	0,07	0,76	0,07
PN3	Em sento culpable quan no reciclo pel dany al medi ambient	-0,06	0,21	0,09	0,72	0,14
F5 - Actitud (A) ($\alpha = 0,617$)						
A1	Reciclar és dolent/bo	-0,12	0,28	0,48	-0,07	0,48
A2	Reciclar és incòmode/còmode	-0,27	0,11	-0,09	0,19	0,57
A3	Reciclar és inútil/útil	-0,10	0,10	0,45	0,17	0,47
A4	Reciclar és desagradable/gradable	-0,22	-0,04	0,08	0,09	0,68

Nota: Estimació de la fiabilitat de les escales de mesurament a través del test Alfa de Cronbach (α).

CONSTRUCCIÓ DE LES ESCALES PSICOLÒGIQUES

MODELS EXPLICATIUS

RESULTATS ACP VARIABLES PSICOLÒGIQUES – CASTELLDEFELS

El Factor 1 (F1) el formen 7 ítems ($\alpha > 0,7$) que expliquen el 22,02% de la variància amb coeficients factorials d'entre 0,52 a 0,74. L'F1 inclou la norma social i la norma personal, a més de l'ítem AR3 sobre la percepció de l'autoritat com a institució que exerceix certa pressió social.

El Factor 2 (F2) també el formen 6 ítems que expliquen el 10,61% de la variància. L'ítem C1 – “Trobar espai és un problema” té un coeficient factorial baix de 0,26. Tanmateix, la seva inclusió fa millorar la fiabilitat de l'escala de mesurament de la ‘conveniència’ percebuda de reciclar, de $\alpha = 0,676$ (sense l'ítem C1) fins a $\alpha = 0,687$ (amb C1).

El Factor 3 (F3) captura l'actitud general vers els reciclatge i està format per 4 ítems ($\alpha = 0,6$) mesurats amb una escala 0-4 que expliquen el 7,14% de la variància. Els coeficients factorials varien de 0,53 a 0,75.

El Factor 4 (F4) inclou 3 ítems ($\alpha = 0,6$) que expliquen el 6,03% amb coeficients factorials d'entre 0,44 a 0,80. L'ítem PA3 sobre els (micro)plàstics que poden passar als humans té un coeficient factorial lleugerament inferior a 0,5.

Finalment, el Factor 5 (F5) explica el 5,32% de la variància i està format només per un ítem sobre l'admissió de responsabilitat (AR) amb un coeficient factorial de 0,69.

Matriu de components rotades (rotació Varimax); Castelldefels.

		F1	F2	F3	F4	F5
Factor 1 - Normes (N) ($\alpha = 0,747$)						
AR3	Responsable d'adaptar-me i col·laborar amb l'Ajuntament per afavorir el reciclatge	0,62	-0,06	0,25	0,11	0,19
SN1	Les persones del meu entorn importants per mi estan d'acord amb què recicli	0,74	-0,08	0,01	0,06	-0,19
SN2	La majoria dels meus coneguts esperen que recicli	0,59	0,21	0,14	0,01	0,04
SN3	Les autoritats municipals voldrien que reciclés	0,52	-0,19	0,03	-0,11	0,26
PN1	Em sento moralment obligat a reciclar	0,66	-0,06	0,13	0,23	0,15
PN2	Jo penso que reciclar està ben vist i "és el que s'ha de fer"	0,64	-0,10	0,13	0,15	0,01
PN3	Em sento culpable quan no reciclo pel dany al medi ambient	0,52	-0,06	-0,01	0,19	0,31
Factor 2 - 'Conveniència' de reciclar (C) ($\alpha = 0,687$)						
C1	Trobar espai és un problema	-0,12	0,26	-0,47	-0,14	0,30
C2	El problema és trobar temps per fer-ho	0,01	0,66	-0,10	0,10	-0,05
C3	Reciclar és insalubre	-0,06	0,74	0,10	-0,18	0,16
C4	Reciclar genera brutícia a casa i males olors	-0,16	0,55	-0,17	-0,02	0,43
C5	Els contenidors estan massa lluny	0,03	0,52	-0,10	-0,05	-0,23
C6	Reciclar és complicat. No sé com fer-ho	-0,15	0,71	-0,19	-0,01	-0,07
Factor 3 - Actitud (A) ($\alpha = 0,646$)						
A1	Reciclar és dolent/bo	0,35	-0,19	0,53	-0,02	0,40
A2	Reciclar és incòmode/còmode	0,06	-0,10	0,75	0,10	-0,05
A3	Reciclar és inútil/útil	0,26	-0,13	0,46	0,16	0,29
A4	Reciclar és desagradable/agradable	0,08	0,00	0,74	-0,07	0,00
Factor 4 - Conciència del problema (PA) ($\alpha = 0,600$)						
PA1	Redueix l'ús d'abocadors	0,16	0,08	0,19	0,78	0,04
PA2	Redueix el consum de nous materials	0,10	-0,08	-0,02	0,80	0,05
PA3	Els (micro)plàstics poden passar als humans	0,26	-0,20	0,00	0,44	0,39
Factor 5 - Admissió de responsabilitat (AR)						
AR1	Responsable dels problemes ambientals i de salut causats pels residus que genero i potser no reciclo	0,26	0,00	0,02	0,14	0,69

Nota: Estimació de la fiabilitat de les escales de mesurament a través del test Alfa de Cronbach (α).

VARIABLES EXPLICATIVES I SIGNIFICACIÓ – Ri i RMOI

MODELS EXPLICATIUS

Diferències significatives en funció del comportament Ri = 1 (Recicla); Sant Just Desvern.

Variables sociodemogràfiques	n	χ^2	gl	sig.	Recicla ¹	No recicla
• Sexe	496	4,012	1	*		
Dona	271				46,90%	53,10%
Home	225				37,93%	62,07%
• Grup d'edat	496	12,616	2	**		
16-34 anys	103				31,66%	68,34%
35-64 anys	264				42,44%	57,56%
65 i més anys	129				54,42%	45,58%
• Nivell d'estudis acabats	492	0,150	1	n.s.		
Superiors, universitaris i CFGS	287				43,43%	56,57%
Sense estudis, primària i secundària	205				41,49%	58,51%
• Relació amb l'activitat	492	7,615	1	**		
Actius (ocupats i aturats)	267				37,27%	62,73%
Inactius	225				49,84%	50,16%
• Tipologia de la llar	496	0,874	1	n.s.		
Llars sense infants	360				44,01%	55,99%
Llars amb infants (menors de 18 anys)	136				39,79%	60,21%
• Tipus d'habitatge principal	494	0,149	1	n.s.		
Habitatge unifamiliar	147				43,72%	56,28%
Pis o apartament en edifici plurifamiliar	347				41,98%	58,02%
• Autoposicionament social	478	2,168	4	n.v.		
Classe alta	2				59,65%	40,35%
Classe mitjana-alta	85				46,16%	53,84%
Classe mitjana	312				42,74%	57,26%
Classe mitjana-baixa	65				36,39%	63,61%
Classe baixa	14				30,02%	69,98%

Notes: (1) Separa per reciclar ell/a mateixa o "tots per igual" a la llar tots els residus llistats "sovint" o "sempre/cada vegada" o "no en genera". Interval de confiança 95%; * p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

Diferències significatives en funció del comportament Ri = 1 (Recicla); Sant Just Desvern.

Variables psicològiques i contextuals	n	t	gl	sig.	Recicla ¹		No recicla		
					M	DE	M	DE	
• F1 - 'Conveniència' de reciclar	C	343	3,125	322	**	--	--	--	--
• F2 - Normes (norma social)	SN	343	-3,107	348	**	--	--	--	--
• F3 - Conciència del problema	PA	343	-0,642	340	n.s.	--	--	--	--
• F4 - Admissió de responsabilitat (culpa)	AR	343	0,494	348	n.s.	--	--	--	--
• F5 - Actitud	A	343	-4,372	348	**	--	--	--	--
• Coneixement específic (0-10)	K	496	-10,270	439	**	9,71	0,59	8,87	1,19
• Ideologia sociopolítica (0-10)	I	400	1,138	402	n.s.	3,59	1,76	3,79	1,86
• Condicions externes (CE)									
Superfície útil de l'habitatge (m ²)	CE1	494	-0,871	492	n.s.	115,4	64,7	110,3	63,6
Temps mínim a l'illa de contenidors més pròxima (minuts)	CE2	496	0,582	494	n.s.	0,81	0,74	0,85	0,77
Illes de contenidors a < 1,5 minuts de distància (#)	CE3	496	-0,759	494	n.s.	1,60	1,08	1,52	1,08
Illes de contenidors a < 2 minuts de distància (#)	CE4	496	-1,040	494	n.s.	2,50	1,45	2,36	1,47
Illes de contenidors a < 2,5 minuts de distància (#)	CE5	496	-0,265	494	n.s.	3,45	1,84	3,40	1,87
Illes de contenidors a < 3 minuts de distància (#)	CE6	496	-0,088	494	n.s.	4,58	2,36	4,56	2,45
Persones que viuen habitualment a l'habitatge (#)		496	2,334	425	*	2,69	1,25	2,94	1,12

Notes: (1) Separa per reciclar ell/a mateixa o "tots per igual" a la llar tots els residus llistats "sovint" o "sempre/cada vegada" o "no en genera". Interval de confiança 95%; * p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

SIGNIFICACIÓ DE LES VARIABLES EXPLICATIVES vs. Ri – SANT JUST DESVERN

- S'observen diferències significatives entre individus "recicladors" (Ri = 1) i "no recicladors" (Ri = 0) quant a la 'conveniència' percebuda de reciclar (C), les normes (N) i l'actitud (A), i també quant al coneixement específic (K) sobre com practicar correctament la recollida selectiva.
- Les variables contextuals, és a dir les condicions externes (CE), no són significatives.
- Les variables socioeconòmiques que són significatives inclouen el sexe –les dones reciclen significativament més que els homes (Bianchi et al, 2000)–, l'edat –els joves (16-34 anys) reciclen menys que altres grups d'edat (Saphores i Nixon, 2014)–, la relació amb l'activitat –els individus inactius que disposen de més temps per realitzar aquesta tasca domèstica reciclen més que els actius–, i el nombre de persones a la llar (relació inversa) (Sidique et al., 2010).

VARIABLES EXPLICATIVES I SIGNIFICACIÓ – Ri i RMOi

MODELS EXPLICATIUS

Diferències significatives en funció del comportament RMOi = 1 (Recicla); Sant Just Desvern.

Variables sociodemogràfiques	n	χ^2	gl	sig.	Recicla	
					l'orgànica	No recicla l'orgànica
• Sexe	496	1,615	1	n.s.		
Dona	271				67,77%	32,23%
Home	225				62,23%	37,77%
• Grup d'edat	496	15,091	2	**		
16-34 anys	103				53,49%	46,51%
35-64 anys	264				64,94%	35,06%
65 i més anys	129				77,53%	22,47%
• Nivell d'estudis acabats	492	0,003	1	n.s.		
Superiors, universitaris i CFGS	287				64,65%	35,35%
Sense estudis, primària, secundària	205				65,20%	34,80%
• Relació amb l'activitat	492	3,729	1	n.s.		
Actius (ocupats i aturats)	267				61,30%	38,70%
Inactius	225				69,93%	30,07%
• Tipologia de la llar	496	2,151	1	n.s.		
Llars sense infants	360				67,21%	32,79%
Llars amb infants (menors de 18 anys)	136				60,72%	39,28%
• Tipus d'habitatge principal	494	0,166	1	n.s.		
Habitatge unifamiliar	147				63,61%	36,39%
Pis o apartament en edifici plurifamiliar	347				65,65%	34,35%
• Autoposicionament social	478	0,620	4	n.v.		
Classe alta	2				59,65%	40,35%
Classe mitjana-alta	85				66,40%	33,60%
Classe mitjana	312				64,43%	35,57%
Classe mitjana-baixa	65				62,18%	37,82%
Classe baixa	14				69,07%	30,93%

Notes: Interval de confiança 95%; * p-valor $\leq 0,05$; ** p-valor $\leq 0,01$; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

Diferències significatives en funció del comportament RMOi = 1 (Recicla); Sant Just Desvern.

Variables psicològiques i contextuals	n	t	gl	sig.	Recicla		No recicla		
					l'orgànica	l'orgànica	M	DE	
• F1 - 'Conveniència' de reciclar	C	343	-3,850	238	**	--	--	--	--
• F2 - Normes (norma social)	SN	343	1,586	348	n.s.	--	--	--	--
• F3 - Conciència del problema	PA	343	1,165	348	n.s.	--	--	--	--
• F4 - Admissió de responsabilitat (culpa)	AR	343	1,158	348	n.s.	--	--	--	--
• F5 - Actitud	A	343	2,609	348	**	--	--	--	--
• Coneixement específic (0-10)	K	496	5,082	274	**	9,42	0,91	8,88	1,23
• Ideologia sociopolítica (0-10)	I	400	0,735	402	n.s.	3,76	1,78	3,62	1,88
• Condicions externes (CE)									
Superfície útil de l'habitatge (m ²)	CE1	494	-0,780	492	n.s.	110,9	62,7	115,6	66,5
Temps mínim a l'illa de contenidors més pròxima (minuts)	CE2	496	-2,330	494	*	0,78	0,73	0,94	0,78
Illes de contenidors a < 1,5 minuts de distància (#)	CE3	496	2,308	494	*	1,64	1,08	1,40	1,08
Illes de contenidors a < 2 minuts de distància (#)	CE4	496	2,073	494	*	2,52	1,46	2,23	1,45
Illes de contenidors a < 2,5 minuts de distància (#)	CE5	496	1,790	494	n.s.	3,53	1,87	3,22	1,83
Illes de contenidors a < 3 minuts de distància (#)	CE6	496	1,050	494	n.s.	4,65	2,39	4,41	2,45
Persones que viuen habitualment a l'habitatge (#)		496	-4,462	376	**	2,67	1,19	3,14	1,10

Notes: Interval de confiança 95%; * p-valor $\leq 0,05$; ** p-valor $\leq 0,01$; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

SIGNIFICACIÓ DE LES VARIABLES EXPLICATIVES vs. RMOi – SANT JUST DESVERN

- S'observen diferències significatives entre individus "recicladors" de l'orgànica (RMOi = 1) i "no recicladors" (RMOi = 0) quant a la 'conveniència' percebuda de reciclar (C) i l'actitud (A), i també quant al coneixement específic (K) sobre com practicar correctament la recollida selectiva.
- Les variables contextuals, és a dir les condicions externes (CE), són significatives en aquest cas: la distància a l'illa de contenidors més pròxima i el nivell de servei (nombre de contenidors a la vora de casa, buffers d'1,5 min, 2 min i 2,5 min).
- Les variables socioeconòmiques que són significatives només inclouen l'edat –els joves (16-34 anys) reciclen menys que altres grups d'edat (Saphores i Nixon, 2014)– i el nombre de persones a la llar (relació inversa) (Sidique et al., 2010).

VARIABLES EXPLICATIVES I SIGNIFICACIÓ – Ri i RMOI

MODELS EXPLICATIUS

Diferències significatives en funció del comportament Ri = 1 (Recicla); Castelldefels.

Variables sociodemogràfiques	n	χ^2	gl	sig.	Recicla ¹	No recicla
• Sexe	521	4,221	1	*		
Dona	275				33,92%	66,08%
Home	246				25,73%	74,27%
• Grup d'edat	521	14,353	2	**		
16-34 anys	118				21,09%	78,91%
35-64 anys	305				29,40%	70,60%
65 i més anys	98				44,45%	55,55%
• Nivell d'estudis acabats	520	0,662	1	n.s.		
Superiors, universitaris i CFGS	256				31,46%	68,54%
Sense estudis, primària i secundària	264				28,43%	71,57%
• Relació amb l'activitat	519	0,430	1	n.s.		
Actius (ocupats i aturats)	291				29,00%	71,00%
Inactius	228				31,44%	68,56%
• Tipologia de la llar	521	7,930	1	**		
Llars sense infants	340				34,51%	65,49%
Llars amb infants (menors de 18 anys)	181				22,85%	77,15%
• Tipus d'habitatge principal	519	0,768	1	n.s.		
Habitatge unifamiliar	126				33,00%	67,00%
Pis o apartament en edifici plurifamiliar	393				28,96%	71,04%
• Autoposicionament social	511	2,017	4	n.v.		
Classe alta	2				0,00%	100,00%
Classe mitjana-alta	60				29,90%	70,10%
Classe mitjana	323				28,59%	71,41%
Classe mitjana-baixa	107				33,92%	66,08%
Classe baixa	19				32,56%	67,44%

Notes: (1) Separa per reciclar ell/a mateixa o "tots per igual" a la llar tots els residus llistats "sovint" o "sempre/cada vegada" o "no en genera". Interval de confiança 95%; * p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

Diferències significatives en funció del comportament Ri = 1 (Recicla); Castelldefels.

Variables psicològiques i contextuals	n	t	gl	sig.	Recicla ¹		No recicla		
					M	DE	M	DE	
• F1 - Normes	N	360	-2,800	266	**	--	--	--	--
• F2 - 'Conveniència' de reciclar	C	360	0,735	363	n.s.	--	--	--	--
• F3 - Actitud	A	360	-4,313	363	**	--	--	--	--
• F4 - Consciència del problema	PA	360	0,414	363	n.s.	--	--	--	--
• F5 - Admissió de responsabilitat	AR	360	0,084	363	n.s.	--	--	--	--
• Coneixement específic (0-10)	K	521	-4,487	390	**	9,21	1,02	8,71	1,38
• Ideologia (0-10)	I	398	-0,699	398	n.s.	4,19	1,91	4,05	1,73
• Condicions externes (CE)									
Superfície útil de l'habitatge (m ²)	CE1	518	-0,989	170	n.s.	110,2	127,7	99,8	45,6
Temps mínim a l'illa de contenidors més pròxima (minuts)	CE2	520	0,635	518	n.s.	1,16	0,77	1,21	0,93
Il·les de contenidors a < 1,5 minuts de distància (#)	CE3	520	1,137	518	n.s.	0,89	0,75	0,98	0,77
Il·les de contenidors a < 2 minuts de distància (#)	CE4	520	1,232	518	n.s.	1,47	0,96	1,58	0,96
Il·les de contenidors a < 2,5 minuts de distància (#)	CE5	520	1,980	348	*	2,15	1,20	2,39	1,43
Il·les de contenidors a < 3 minuts de distància (#)	CE6	520	1,610	324	n.s.	3,02	1,66	3,28	1,84
Persones que viuen habitualment a l'habitatge (#)		521	4,381	519	**	2,58	1,10	3,04	1,13

Notes: (1) Separa per reciclar ell/a mateixa o "tots per igual" a la llar tots els residus llistats "sovint" o "sempre/cada vegada" o "no en genera". Interval de confiança 95%; * p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

SIGNIFICACIÓ DE LES VARIABLES EXPLICATIVES vs. Ri – CASTELLDEFELS

- S'observen diferències significatives entre individus "recicladors" (Ri = 1) i "no recicladors" (Ri = 0) quant a les normes (N) i l'actitud (A), i també quant al coneixement específic (K) sobre com practicar correctament la recollida selectiva.
- Les variables contextuals, és a dir les condicions externes (CE), no són significatives a excepció del nombre d'il·les de contenidors disponibles a una distància de 2,5 minuts del domicili de l'entrevistat/da.
- Les variables socioeconòmiques que són significatives inclouen el sexe –les dones reciclen significativament més que els homes (Bianchi et al, 2000)–, l'edat –els joves (16-34 anys) reciclen menys que altres grups d'edat (Saphores i Nixon, 2014)–, i la tipologia i el nombre de persones a la llar (relació inversa) (Sidique et al., 2010).

VARIABLES EXPLICATIVES I SIGNIFICACIÓ – Ri i RMOi

MODELS EXPLICATIUS

Diferències significatives en funció del comportament RMOi = 1 (Recicla); Castelldefels.

Variables sociodemogràfiques	n	χ²	gl	sig.	Recicla	
					l'orgànica	No recicla l'orgànica
• Sexe	521	0,968	1	n.s.		
Dona (%)	275				54,29%	45,71%
Home (%)	246				49,94%	50,06%
• Grup d'edat	521	25,653	2	**		
16-34 anys (%)	118				42,51%	57,49%
35-64 anys (%)	305				49,44%	50,56%
65 i més anys (%)	98				75,26%	24,74%
• Nivell d'estudis acabats	520	0,570	1	n.s.		
Superiors, universitaris i CFGS	256				50,52%	49,48%
Sense estudis, primària, secundària	264				53,97%	46,03%
• Relació amb l'activitat	519	7,881	1	**		
Actius (ocupats i aturats)	291				47,08%	52,92%
Inactius	228				59,73%	40,27%
• Tipologia de la llar	521	21,832	1	**		
Llars sense infants	340				60,37%	39,63%
Llars amb infants (menors de 18 anys)	181				39,53%	60,47%
• Tipus d'habitatge principal	519	1,462	1	n.s.		
Habitatge unifamiliar (%)	126				57,12%	42,88%
Pis o apartament en un edifici plurifamiliar (%)	393				50,74%	49,26%
• Autoposicionament social	511	3,533	4	n.v.		
Classe alta	2				0,00%	100,00%
Classe mitjana-alta	60				46,48%	53,52%
Classe mitjana	323				52,61%	47,39%
Classe mitjana-baixa	107				53,98%	46,02%
Classe baixa	19				57,82%	42,18%

Notes: Interval de confiança 95%; * p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

Diferències significatives en funció del comportament RMOi = 1 (Recicla); Castelldefels.

Variables psicològiques i contextuais	n	t	gl	sig.	Recicla		No recicla		
					l'orgànica	l'orgànica	M	DE	M
• F1 - Normes	N	360	2,335	318	*	--	--	--	--
• F2 - 'Conveniència' de reciclar	C	360	-1,112	355	n.s.	--	--	--	--
• F3 - Actitud	A	360	1,769	363	n.s.	--	--	--	--
• F4 - Conciència del problema	PA	360	-0,192	363	n.s.	--	--	--	--
• F5 - Admissió de responsabilitat	AR	360	-0,542	363	n.s.	--	--	--	--
• Coneixement específic (0-10)	K	521	1,590	519	n.s.	8,95	1,21	8,77	1,40
• Ideologia sociopolítica (0-10)	I	398	0,279	384	n.s.	4,11	1,93	4,06	1,62
• Condicions externes (CE)									
Superfície útil de l'habitatge (m²)	CE1	518	1,195	516	n.s.	106,9	102,0	98,5	43,1
Temps mínim a l'illa de contenidors més pròxima (minuts)	CE2	520	-0,433	518	n.s.	1,18	0,96	1,22	0,80
Illes de contenidors a < 1,5 minuts de distància (#)	CE3	520	-0,013	518	n.s.	0,95	0,76	0,95	0,78
Illes de contenidors a < 2 minuts de distància (#)	CE4	520	-0,153	518	n.s.	1,54	0,97	1,56	0,95
Illes de contenidors a < 2,5 minuts de distància (#)	CE5	520	-1,523	497	n.s.	2,23	1,29	2,41	1,45
Illes de contenidors a < 3 minuts de distància (#)	CE6	520	-1,403	518	n.s.	3,10	1,73	3,32	1,85
Persones que viuen habitualment a l'habitatge (#)		521	-5,431	519	**	2,65	1,12	3,18	1,10

Notes: Interval de confiança 95%; * p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

SIGNIFICACIÓ DE LES VARIABLES EXPLICATIVES vs. RMOi – CASTELLDEFELS

- S'observen diferències significatives entre individus "recicladors" de l'orgànica (RMOi = 1) i "no recicladors" (RMOi = 0) quant a les normes (N) i l'actitud (A) ($p < 0,1$). En aquest cas no s'observen diferències significatives quant al coneixement específic (K) sobre com practicar correctament la recollida selectiva.
- Les variables contextuais, és a dir les condicions externes (CE), no són significatives.
- Les variables socioeconòmiques que són significatives inclouen l'edat –els joves (16-34 anys) reciclen menys que altres grups d'edat (Saphores i Nixon, 2014)–, la relació amb l'activitat –els individus inactius reciclen més l'orgànica que els actius–, i la tipologia i el nombre de persones a la llar (relació inversa) (Sidique et al., 2010).

REGRESSIÓ LOGÍSTICA BINÀRIA – Ri i RMOi

A les següents pàgines es presenten els resultats dels models estadístics de regressió logística binària desenvolupats per a l'anàlisi dels determinants del reciclatge de residus domèstics a l'habitatge. Això ve donat per la probabilitat que un individu recicli a casa seva: $Ri = 1$ (Recicla) i $RMOi = 1$ (Recicla l'orgànica).

A partir dels coeficients de regressió (β) de les variables independents incloses en el model podem estimar directament la probabilitat que l'individu i esculli l'opció 1 = Recicla. L'equació general de la funció logística que expressa la probabilitat que l'opció en qüestió s'esculli com a funció de diverses k variables explicatives (x_1, x_2, \dots, x_k) és:

$$P(Y_i = 1) = \frac{\exp(\alpha + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_k x_k)}{1 + \exp(\alpha + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_k x_k)}$$

on α (és a dir, la constant), $\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$ són els paràmetres del model, estimats en el nostre cas utilitzant el mètode Wald (vegeu Salas-Velasco, 1996) amb l'opció "Endavant"; una opció donada pel programari estadístic SPSS. L'estadístic de Wald ens permet contrastar la hipòtesi nul·la que la variable independent no explica la variable dependent. L'opció "Endavant" s'utilitza per a

determinar si la introducció d'una determinada variable en el model afegirà una quantitat significativa d'informació sobre la variable dependent.

MODELS DE REGRESSIÓ LOGÍSTICA BINÀRIA

En total es creen quatre models, dos models corresponents a la mostra de Sant Just Desvern, un model general de reciclatge i un específic de reciclatge de residus orgànics, i altres dos models equivalents corresponents a la mostra de Castelldefels.

Els models aconseguen predir un percentatge global de casos classificats correctament entre el 59,35% i el 71,45%. Totes les variables predictores incloses en els models són significatives ($p < 0,1$) i el signe previst és correcte. Les altres proves de bondat d'ajust també indiquen l'adequació dels models a les dades.

IMPORTÀNCIA RELATIVA LES VARIABLES PREDICTORES

D'entre les variables predictores –psicològiques, contextuais i sociodemogràfiques– aquelles que

MODELS EXPLICATIUS

resulten rellevants per a explicar la decisió individual de reciclar els residus domèstics a l'habitatge són:

- La 'conveniència' percebuda de reciclar (C), és a dir, la percepció sobre la dificultat de reciclar a casa (relació inversa).
- Les normes (N) recullen la percepció que reciclar és un comportament aprovat socialment.
- L'actitud (A), és a dir, els qui consideren que reciclar és bo, còmode, útil i agradable.
- El coneixement específic (K) sobre com practicar correctament la recollida selectiva.
- El sexe, ja que, és més probable que les dones reciclin els residus domèstics que els homes (Bianchi et al, 2000), un cop es controla l'efecte de les variables psicològiques.
- L'edat, ja que, els joves (16-34 anys) reciclen menys que altres grups d'edat (Saphores i Nixon, 2014).

REGRESSIÓ LOGÍSTICA BINÀRIA – Ri i RMOi

MODELS EXPLICATIUS

A continuació s'examinen els determinants del reciclatge de residus domèstics a l'habitatge. Això ve donat per la probabilitat que un individu recicli a casa seva: Ri o RMOi = 1 (Recicla). Totes les variables predictorcs incloses en els models són significatives ($p < 0,1$).

• Model 1 – General reciclatge (Sant Just Desvern)

A Sant Just Desvern, el logaritme de les probabilitats que una persona decideixi reciclar ($R_i = 1$) es relaciona negativament amb la percepció sobre la dificultat de reciclar a casa ($p < 0,05$) i positivament amb les normes ($p < 0,01$) –la percepció que reciclar és un comportament aprovat socialment–, l'actitud ($p < 0,01$) –reciclar és bo, còmode, útil i agradable–, i el coneixement específic sobre com practicar correctament la recollida selectiva ($p < 0,01$).

• Model 2 – Reciclatge de residus orgànics (Sant Just Desvern)

A Sant Just Desvern, la probabilitat que una persona decideixi reciclar les restes de menjar (l'orgànica) ($RMO_i = 1$) es relaciona negativament amb la percepció sobre la dificultat de reciclar a casa ($p < 0,01$) i positivament amb l'actitud ($p < 0,05$), el coneixement específic sobre com practicar correctament la recollida selectiva ($p < 0,01$), l'edat ($p < 0,01$) i la disponibilitat de contenidors a la vora de casa ($< 1,5$ minuts) ($p < 0,05$).

• Model 3 – General reciclatge (Castelldefels)

A Castelldefels, la probabilitat que una persona decideixi reciclar ($R_i = 1$) es relaciona positivament amb les normes ($p < 0,1$), l'actitud ($p < 0,01$), el coneixement específic sobre com practicar correctament la recollida selectiva ($p < 0,01$), l'edat ($p < 0,01$) i el sexe ($p < 0,05$). És a dir, donades les mateixes actituds, normes, coneixements sobre el reciclatge i edat, és més probable que les dones reciclin els residus domèstics que els homes, perquè les dones s'han codificat com a 1 i els homes com a 0.

• Model 4 – Reciclatge de residus orgànics (Castelldefels)

A Castelldefels, la probabilitat que una persona decideixi reciclar les restes de menjar (l'orgànica) ($RMO_i = 1$) es relaciona positivament amb les normes ($p < 0,05$) i l'actitud ($p < 0,1$) i l'edat ($p < 0,01$).

Regressions logístiques binàries dels factors psicològics i les variables sociodemogràfiques i contextuals per a Ri i RMOi = 1 (Recicla).

	n	signe previst	β	ET β	χ^2 Wald	gl	p	Exp. β (odds ratio)
• Sant Just Desvern								
Model 1 - General reciclatge	343							
Constant			-11,702	1,938	36,463	1	0,000	0,000
F1 - Conveniència de reciclar (C)		-	-0,260	0,130	3,975	1	0,046	0,771
F2 - Normes (N)		+	0,438	0,138	10,141	1	0,001	1,550
F5 - Actitud (A)		+	0,465	0,138	11,344	1	0,001	1,591
Coneixement específic (K)		+	1,195	0,202	34,981	1	0,000	3,302
Model 2 - Reciclatge de residus orgànics	343							
Constant			-5,312	1,233	18,545	1	0,000	0,005
F1 - Conveniència de reciclar (C)		-	-0,441	0,122	12,992	1	0,000	0,643
F5 - Actitud (A)		+	0,245	0,123	3,979	1	0,046	1,278
Coneixement específic (K)		+	0,512	0,123	17,214	1	0,000	1,669
Edat (contínua)		+	0,019	0,007	7,668	1	0,006	1,019
Illes de contenidors a < 1,5 minuts (#)		+	0,233	0,110	4,457	1	0,035	1,262
• Castelldefels								
Model 3 - General reciclatge (C.I. 90%)	360							
Constant			-5,093	1,175	18,799	1	0,000	0,006
F1 - Normes (N)		+	0,262	0,148	3,143	1	0,076	1,300
F3 - Actitud (A)		+	0,547	0,130	17,640	1	0,000	1,728
Coneixement específic (K)		+	0,323	0,115	7,872	1	0,005	1,381
Edat (contínua)		+	0,020	0,007	6,872	1	0,009	1,020
Sexe (1 = dona, 0 = home)		+	0,544	0,250	4,740	1	0,029	1,723
Model 4 - Reciclatge de residus orgànics (C.I. 90%)	360							
Constant			-0,988	0,312	10,005	1	0,002	0,372
F1 - Normes (N)		+	0,227	0,112	4,133	1	0,042	1,255
F3 - Actitud (A)		+	0,211	0,109	3,780	1	0,052	1,235
Edat (contínua)		+	0,024	0,007	13,454	1	0,000	1,024

Ajust dels models logístics.

	χ^2	gl	p	% classificats correctament
Model 1 - General reciclatge (Sant Just Desvern)	93,636	4	0,000	71,47
Goodness-of-fit test Hosmer & Lemeshow	8,731	8	0,365	
Model 2 - Reciclatge de residus orgànics (Sant Just Desvern)	51,724	5	0,000	63,36
Goodness-of-fit test Hosmer & Lemeshow	7,491	8	0,485	
Model 3 - General reciclatge (Castelldefels)	43,398	5	0,000	66,97
Goodness-of-fit test Hosmer & Lemeshow	9,628	8	0,292	
Model 4 - Reciclatge de residus orgànics (Castelldefels)	22,968	3	0,000	59,35
Goodness-of-fit test Hosmer & Lemeshow	4,430	8	0,816	

Notes: Model 1 Cox–Snell $R^2 = 0,234$ and Nagelkerke $R^2 = 0,317$. Model 2 Cox–Snell $R^2 = 0,137$ and Nagelkerke $R^2 = 0,188$. Model 3 Cox–Snell $R^2 = 0,112$ and Nagelkerke $R^2 = 0,161$. Model 4 Cox–Snell $R^2 = 0,061$ and Nagelkerke $R^2 = 0,081$.

IMPORTÀNCIA RELATIVA LES VARIABLES PREDICTORES

MODELS EXPLICATIUS

	Sant Just Desvern		Castelldefels	
	<i>Ri</i>	<i>RMOi</i>	<i>Ri</i>	<i>RMOi</i>
H1: Actituds	√	√	√	√
H2: Normes socials	√		√	√
H3: Un context que faciliti la conveniència percebuda de reciclar	√	√		
H4: Normes personals	√		√	√
H5: La consciència dels problemes (PA) ambientals i l'adscripció de responsabilitat (AR) activen les normes personals (PN), però AR intervé l'efecte de PA en PN.				
H6: El coneixement sobre el sistema de recollida	√	√	√	
H7: La ideologia sociopolítica d'esquerres				
H8: Les dones reciclen més.			√	
H9: Els joves reciclen menys.		√	√	√
H10: Les persones amb nivell d'estudis superior reciclen més.				
H11: Les persones amb nivell d'ingressos superior reciclen més.				
H12: La mida i tipologia de l'habitatge afecta positivament el comportament de reciclar.				
H13: La distància a les illes de contenidor afecta positivament el comportament de reciclar.		√	√	

10

Diferències entre municipis

DIFERÈNCIES SIGNIFICATIVES ENTRE MUNICIPIS – RÍ

Variables	Recicla - Sant Just Desvern A	Recicla - Castelldefels B	No recicla - Sant Just Desvern C	No recicla - Castelldefels D
Variabls sociodemogràfiques				
• Sexe				
Home (%)				
Dona (%)				
• Grup d'edat				
Edat (anys)				
16-34 anys (%)				
35-64 anys (%)				
65 i més anys (%)				
• Nivell d'estudis acabats				
Sense estudis, primària, secundària				
Superiors, universitaris i CFGS				
• Relació amb l'activitat				
Actius (ocupats i aturats)				
Inactius				
• Mida i tipologia de la llar				
Persones que viuen habitualment a l'habitatge (#)				
Llars sense infants				
Llars amb infants (menors de 18 anys)				
• Superfície útil i tipus d'habitatge principal				
Superfície útil de l'habitatge (m ²)				
Habitatge unifamiliar (%)				
Pis o apartament en un edifici plurifamiliar (%)				
• Autoposicionament social				
Classe alta				
Classe mitjana-alta				
Classe mitjana				
Classe mitjana-baixa				
Classe baixa				
Variabls psicològiques				
• Actitud (A)				
Reciclar és dolent/bo				
Reciclar és incòmode/còmode				
Reciclar és inútil/útil				
Reciclar és desagradable/agradable				
• Conveniència de reciclar (C)				
Trobar espai és un problema				
El problema és trobar temps per fer-ho				
Reciclar és insalubre				
Reciclar genera brutícia a casa i males olors				
Els contenidors estan massa lluny				
Reciclar és complicat. No sé com fer-ho				
• Conciència del problema (PA)				
Redueix l'ús d'abocadors	B			
Redueix el consum de nous materials				
Els (micro)plàstics poden passar als humans				
• Admissió de responsabilitat (AR)				
Responsable dels problemes ambientals i de salut causats pels residus				
Contribució insignificant als problemes generats pels residus (escala inversa)				
Responsable d'adaptar-me i col·laborar amb l'Ajuntament per afavorir el reciclatge				
• Norma social (SN)				
Les persones del meu entorn importants per mi estan d'acord amb què recicli				
La majoria dels meus coneguts esperen que recicli				
Les autoritats municipals voldrien que reciclés				
• Norma personal (PN)				
Em sento moralment obligat a reciclar per evitar les amenaces que els residus				
Jo penso que reciclar està ben vist i es considera que "és el que s'ha de fer"				
Em sento culpable quan no separo els residus perquè danyen el medi ambient	B			
• Coneixement específic (K)				
• Ideologia sociopolítica (I)				
Variabls de context				
Temps mínim a l'illa de contenidors més pròxima (minuts)		A		C
Illes de contenidors a < 1,5 minuts de distància (#)	B	A	D	
Illes de contenidors a < 2 minuts de distància (#)	B		D	
Illes de contenidors a < 2,5 minuts de distància (#)	B		D	
Illes de contenidors a < 3 minuts de distància (#)	B		D	

DIFERÈNCIES SIGNIFICATIVES ENTRE MUNICIPIS – Rí

Variables	Recicla - Sant Just Desvern A	Recicla - Castelldefels B	No recicla - Sant Just Desvern C	No recicla - Castelldefels D
Variables sociodemogràfiques				
• Sexe				
Home (%)				
Dona (%)				
• Grup d'edat				
Edat (anys)				
16-34 anys (%)				
35-64 anys (%)				
65 i més anys (%)				
• Nivell d'estudis acabats				
Sense estudis, primària, secundària				
Superiors, universitaris i CFGS				
• Relació amb l'activitat				
Actius (ocupats i aturats)				
Inactius				
• Mida i tipologia de la llar				
Persones que viuen habitualment a l'habitatge (#)				
Llars sense infants				
Llars amb infants (menors de 18 anys)				
• Superfície útil i tipus d'habitatge principal				
Superfície útil de l'habitatge (m ²)				
Habitatge unifamiliar (%)				
Pis o apartament en un edifici plurifamiliar (%)				
• Autoposicionament social				
Classe alta				
Classe mitjana-alta				
Classe mitjana				
Classe mitjana-baixa				
Classe baixa				
Variables psicològiques				
• Actitud (A)				
Reciclar és dolent/bo				
Reciclar és incòmode/còmode				
Reciclar és inútil/útil				
Reciclar és desagradable/agradable				
• 'Conveniència' de reciclar (C)				
Trobar espai és un problema				
El problema és trobar temps per fer-ho				
Reciclar és insalubre				
Reciclar genera brutícia a casa i males olors				
Els contenidors estan massa lluny				
Reciclar és complicat. No sé com fer-ho				
• Conciència del problema (PA)				
Redueix l'ús d'abocadors	7,86	6,75		
Redueix el consum de nous materials				
Els (micro)plàstics poden passar als humans				
• Admissió de responsabilitat (AR)				
Responsable dels problemes ambientals i de salut causats pels residus				
Contribució insignificant als problemes generats pels residus (escala inversa)				
Responsable d'adaptar-me i col·laborar amb l'Ajuntament per afavorir el reciclatge				
• Norma social (SN)				
Les persones del meu entorn importants per mi estan d'acord amb què recicli				
La majoria dels meus coneguts esperen que recicli				
Les autoritats municipals voldrien que reciclés				
• Norma personal (PN)				
Em sento moralment obligat a reciclar per evitar les amenaces que els residus				
Jo penso que reciclar està ben vist i es considera que "és el que s'ha de fer"				
Em sento culpable quan no separo els residus perquè danyen el medi ambient	9,71	9,21		
• Coneixement específic (K)	3,59	4,19		
• Ideologia sociopolítica (I)				
Variables de context				
Temps mínim a l'illa de contenidors més pròxima (minuts)	0,81	1,16	0,85	1,21
Illes de contenidors a < 1,5 minuts de distància (#)	1,60	0,89	1,52	0,98
Illes de contenidors a < 2 minuts de distància (#)	2,50	1,47	2,36	1,58
Illes de contenidors a < 2,5 minuts de distància (#)	3,45	2,15	3,40	2,39
Illes de contenidors a < 3 minuts de distància (#)	4,58	3,02	4,56	3,28

DIFERÈNCIES SIGNIFICATIVES ENTRE MUNICIPIS – RMOI

Variables	Recicla l'orgànica- Sant Just Desvern A	Recicla l'orgànica- Castelldefels B	No recicla l'orgànica - Sant Just Desvern C	No recicla l'orgànica - Castelldefels D
Variabls sociodemogràfiques				
• Sexe				
Home (%)				
Dona (%)				
• Grup d'edat				
Edat (anys)				
16-34 anys (%)				
35-64 anys (%)				
65 i més anys (%)				
• Nivell d'estudis acabats				
Sense estudis, primària, secundària		A		
Superiors, universitaris i CFGS	B			
• Relació amb l'activitat				
Actius (ocupats i aturats)				
Inactius				
• Mida i tipologia de la llar				
Persones que viuen habitualment a l'habitatge (#)				
Llars sense infants				
Llars amb infants (menors de 18 anys)				
• Superfície útil i tipus d'habitatge principal				
Superfície útil de l'habitatge (m ²)				
Habitatge unifamiliar (%)				
Pis o apartament en un edifici plurifamiliar (%)				
• Autoposicionament social				
Classe alta				
Classe mitjana-alta	B			
Classe mitjana				
Classe mitjana-baixa				
Classe baixa				
Variabls psicològiques				
• Actitud (A)				
Reciclar és dolent/bo				
Reciclar és incòmode/còmode				
Reciclar és inútil/útil				
Reciclar és desagradable/agradable				
• 'Conveniència' de reciclar (C)				
Trobar espai és un problema				
El problema és trobar temps per fer-ho				
Reciclar és insalubre				
Reciclar genera brutícia a casa i males olors				
Els contenidors estan massa lluny		A		
Reciclar és complicat. No sé com fer-ho				
• Conciència del problema (PA)				
Redueix l'ús d'abocadors	B			
Redueix el consum de nous materials				
Els (micro)plàstics poden passar als humans	B			
• Admissió de responsabilitat (AR)				
Responsable dels problemes ambientals i de salut causats pels residus				
Contribució insignificant als problemes generats pels residus (escala inversa)				
Responsable d'adaptar-me i col·laborar amb l'Ajuntament per afavorir el reciclatge				
• Norma social (SN)				
Les persones del meu entorn importants per mi estan d'acord amb què recicli				
La majoria dels meus coneguts esperen que recicli			D	
Les autoritats municipals voldrien que reciclés				
• Norma personal (PN)				
Em sento moralment obligat a reciclar per evitar les amenaces que els residus				
Jo penso que reciclar està ben vist i es considera que "és el que s'ha de fer"				
Em sento culpable quan no separo els residus perquè danyen el medi ambient				
• Coneixement específic (K)	B			
• Ideologia sociopolítica (I)				
Variabls de context				
Temps mínim a l'illa de contenidors més pròxima (minuts)		A		C
Illes de contenidors a < 1,5 minuts de distància (#)	B		D	
Illes de contenidors a < 2 minuts de distància (#)	B		D	
Illes de contenidors a < 2,5 minuts de distància (#)	B		D	
Illes de contenidors a < 3 minuts de distància (#)	B		D	

DIFERÈNCIES SIGNIFICATIVES ENTRE MUNICIPIS – RMOI

Variables	Recicla l'orgànica- Sant Just Desvern A	Recicla l'orgànica- Castelldefels B	No recicla l'orgànica - Sant Just Desvern C	No recicla l'orgànica - Castelldefels D
Variables sociodemogràfiques				
• <i>Sexe</i>				
Home (%)				
Dona (%)				
• <i>Grup d'edat</i>				
Edat (anys)				
16-34 anys (%)				
35-64 anys (%)				
65 i més anys (%)				
• <i>Nivell d'estudis acabats</i>				
Sense estudis, primària, secundària	40,22%	51,24%		
Superiors, universitaris i CFGS	59,78%	48,76%		
• <i>Relació amb l'activitat</i>				
Actius (ocupats i aturats)				
Inactius				
• <i>Mida i tipologia de la llar</i>				
Persones que viuen habitualment a l'habitatge (#)				
Llars sense infants				
Llars amb infants (menors de 18 anys)				
• <i>Superfície útil i tipus d'habitatge principal</i>				
Superfície útil de l'habitatge (m ²)				
Habitatge unifamiliar (%)				
Pis o apartament en un edifici plurifamiliar (%)				
• <i>Autoposicionament social</i>				
Classe alta				
Classe mitjana-alta	19,14%	10,27%		
Classe mitjana				
Classe mitjana-baixa				
Classe baixa				
Variables psicològiques				
• <i>Actitud (A)</i>				
Reciclar és dolent/bo				
Reciclar és incòmode/còmode				
Reciclar és inútil/útil				
Reciclar és desagradable/agradable				
• <i>'Conveniència' de reciclar (C)</i>				
Trobar espai és un problema				
El problema és trobar temps per fer-ho				
Reciclar és insalubre				
Reciclar genera brutícia a casa i males olors				
Els contenidors estan massa lluny	1,66	2,49		
Reciclar és complicat. No sé com fer-ho				
• <i>Conciència del problema (PA)</i>				
Redueix l'ús d'abocadors	7,67	6,70		
Redueix el consum de nous materials				
Els (micro)plàstics poden passar als humans	8,48	7,86		
• <i>Admissió de responsabilitat (AR)</i>				
Responsable dels problemes ambientals i de salut causats pels residus				
Contribució insignificant als problemes generats pels residus (escala inversa)				
Responsable d'adaptar-me i col·laborar amb l'Ajuntament per afavorir el reciclatge				
• <i>Norma social (SN)</i>				
Les persones del meu entorn importants per mi estan d'acord amb què recicli				
La majoria dels meus coneguts esperen que recicli			6,73	5,95
Les autoritats municipals voldrien que reciclés				
• <i>Norma personal (PN)</i>				
Em sento moralment obligat a reciclar per evitar les amenaces que els residus				
Jo penso que reciclar està ben vist i es considera que "és el que s'ha de fer"				
Em sento culpable quan no separo els residus perquè danyen el medi ambient				
• <i>Coneixement específic (K)</i>				
• <i>Ideologia sociopolítica (I)</i>				
Temps mínim a l'illa de contenidors més pròxima (minuts)	0,78	1,18	0,94	1,22
Illes de contenidors a < 1,5 minuts de distància (#)	1,64	0,95	1,40	0,95
Illes de contenidors a < 2 minuts de distància (#)	2,52	1,54	2,23	1,56
Illes de contenidors a < 2,5 minuts de distància (#)	3,53	2,23	3,22	2,41
Illes de contenidors a < 3 minuts de distància (#)	4,65	3,10	4,41	3,32
Variables de context				

11

Valoracions de les mesures de canvi de model de gestió de residus

CANVI DE MODEL DE RECOLLIDA SELECTIVA

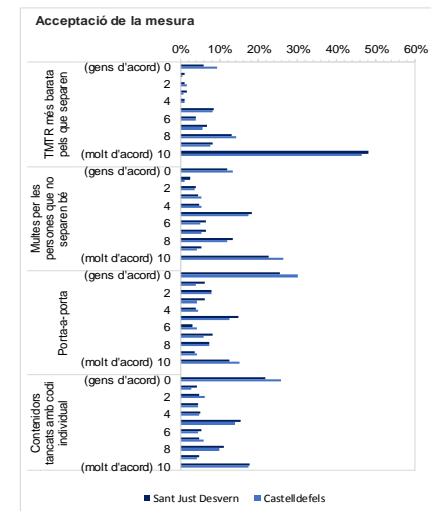
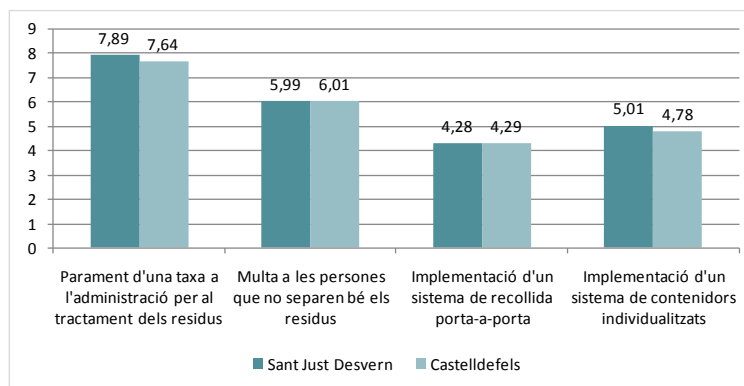
VALORACIONS DE LES MESURES

Es pregunta sobre l'acceptació de les següents mesures de canvi de model de gestió de residus.

01. Que la taxa que es paga sigui més barata pels que separen els residus domèstics i més cara pels que no ho fan.
02. Que es multi a les persones que no separen bé els residus.
03. Que s'implementi un sistema de recollida porta-a-porta.
04. Que s'implementi un sistema de contenidors que només es puguin obrir amb codis individualitzats, per poder determinar qui els utilitza (qui separa).

En els dos municipis, la mesura més acceptada és la que implica reduir la TMTR per aquelles llars que separen, mentre que la menys acceptada és la del sistema porta a porta.

Quan la mesura és més restrictiva, limita més el comportament voluntari, la seva valoració disminueix.

P13

Valori de 0 (gens) a 10 (molt) el grau d'acord amb la implementació de les següents mesures al seu municipi.

n

SJD = 496; C = 521

CANVI DE MODEL DE RECOLLIDA SELECTIVA vs. Ri

VALORACIONS DE LES MESURES

S'observen diferències significatives entre individus “recicladors” ($Ri = 1$) i “no recicladors” ($Ri = 0$) quant a l'acceptació de les diverses mesures al seu municipi.

Els qui reciclen habitualment:

- Estan més d'acord amb l'abaratiment la TMTR pels qui que separen els residus.
- Valoren més positivament que es multi a les persones que no separen bé els residus en comparació amb els qui no ho fan.
- Estan menys d'acord amb la implementació d'un sistema de recollida porta-a-porta (només a Castelldefels, a Sant Just Desvern no hi ha diferències).
- Veuen amb millors ulls a implementació d'un sistema de contenidors tancats (només a Sant Just Desvern, a Castelldefels no hi ha diferències).

Diferències significatives en funció del comportament $Ri = 1$ (Recicla); Sant Just Desvern.

Acceptació de la mesura	n	t	gl	sig.	Recicla ¹		No recicla	
					M	DE	M	DE
Que la taxa pel tractament dels residus fos més barata pels que separen els residus i més cara pels que no ho fan	487	-2,419	468	*	8,25	2,72	7,62	2,99
Que es multés les persones que no separen bé els residus	481	-4,119	480	**	6,70	3,27	5,46	3,27
Que s'implementi un sistema de recollida porta-a-porta	485	0,770	459	n.s.	4,13	3,42	4,38	3,66
Que s'implementi un sistema de contenidors que només es puguin obrir amb codis individualitzats	481	-4,900	482	**	5,93	3,53	4,33	3,58

Notes: (1) Separa per reciclar ell/a mateixa o “tots per igual” a la llar tots els residus llistats “sovint” o “sempre/cada vegada” o “no en genera”. Interval de confiança 95%; * p-valor $\leq 0,05$; ** p-valor $\leq 0,01$; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

Diferències significatives en funció del comportament $Ri = 1$ (Recicla); Castelldefels.

Acceptació de la mesura	n	t	gl	sig.	Recicla ¹		No recicla	
					M	DE	M	DE
Que la taxa pel tractament dels residus fos més barata pels que separen els residus i més cara pels que no ho fan	514	-2,120	513	*	8,09	3,07	7,44	3,20
Que es multés les persones que no separen bé els residus	517	-4,764	516	**	7,09	3,19	5,55	3,43
Que s'implementi un sistema de recollida porta-a-porta	515	3,122	514	**	3,51	3,60	4,62	3,75
Que s'implementi un sistema de contenidors que només es puguin obrir amb codis individualitzats	512	-0,711	264	n.s.	4,96	3,93	4,70	3,63

Notes: (1) Separa per reciclar ell/a mateixa o “tots per igual” a la llar tots els residus llistats “sovint” o “sempre/cada vegada” o “no en genera”. Interval de confiança 95%; * p-valor $\leq 0,05$; ** p-valor $\leq 0,01$; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

P13

Valori de 0 (gens) a 10 (molt) el grau d'acord amb la implementació de les següents mesures al seu municipi.

n

SJD = 496; C = 521

CANVI DE MODEL DE RECOLLIDA SELECTIVA vs. RMOi

VALORACIONS DE LES MESURES

S'observen diferències significatives entre individus “recicladors de matèria orgànica” (RMOi = 1) i “no recicladors de matèria orgànica” (RMOi = 0) quant a l'acceptació de les diverses mesures al seu municipi.

Els qui reciclen matèria orgànica habitualment:

- Estan més d'acord amb l'abaratiment la TMTR pels qui separen els residus (només Castelldefels).
- Estan més d'acord amb que es multin les persones que no separen bé els residus.
- Estan menys d'acord amb la implementació d'un sistema de recollida porta-a-porta (només a Castelldefels, a Sant Just Desvern no hi ha diferències).
- Estan més d'acord amb la implementació d'un sistema de contenidors tancats (només a Sant Just Desvern, a Castelldefels no hi ha diferències).

Diferències significatives en funció del comportament RMOi = 1 (Recicla); Sant Just Desvern.

Acceptació de la mesura	n	t	gl	sig.	Recicla ¹		No recicla	
					M	DE	M	DE
Que la taxa pel tractament dels residus fos més barata pels que separen els residus i més cara pels que no ho fan	487	1,932	318	n.s.	8,08	2,77	7,54	3,07
Que es multés les persones que no separen bé els residus	481	4,335	480	**	6,47	3,24	5,12	3,31
Que s'implementi un sistema de recollida porta-a-porta	485	-1,462	485	n.s.	4,10	3,49	4,60	3,68
Que s'implementi un sistema de contenidors que només es puguin obrir amb codis individualitzats	481	4,406	482	**	5,53	3,67	4,03	3,40

Notes: (1) Separa per reciclar ell/a mateixa o “tots per igual” a la llar les restes de menjar (l'orgànica) “sovint” o “sempre/cada vegada” o “no en genera”. Interval de confiança 95%; * p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

Diferències significatives en funció del comportament RMOi = 1 (Recicla); Castelldefels.

Acceptació de la mesura	n	t	gl	sig.	Recicla ¹		No recicla	
					M	DE	M	DE
Que la taxa pel tractament dels residus fos més barata pels que separen els residus i més cara pels que no ho fan	514	2,048	513	*	7,91	3,09	7,34	3,25
Que es multés les persones que no separen bé els residus	517	3,978	516	**	6,58	3,38	5,39	3,39
Que s'implementi un sistema de recollida porta-a-porta	515	-2,817	514	**	3,85	3,71	4,77	3,71
Que s'implementi un sistema de contenidors que només es puguin obrir amb codis individualitzats	512	0,715	511	n.s.	4,89	3,84	4,65	3,58

Notes: (1) Separa per reciclar ell/a mateixa o “tots per igual” a la llar les restes de menjar (l'orgànica) “sovint” o “sempre/cada vegada” o “no en genera”. Interval de confiança 95%; * p-valor ≤ 0,05; ** p-valor ≤ 0,01; n.s. = no significatiu; n.v. = els resultats de txi-quadrat potser no siguin vàlids.

P13

Valori de 0 (gens) a 10 (molt) el grau d'acord amb la implementació de les següents mesures al seu municipi.

SJD = 496; C = 521

12

Observacions finals

OBSERVACIONS FINALS

En aquest article s'ha fet una primera exploració de l'ERSAMB com a instrument d'anàlisi per a aprofundir en l'estudi de les variables que motiven la recollida selectiva entre la població metropolitana.

NOVETATS DE L'ESTUDI

- Un dels punts forts de l'enquesta és que captura de forma més acurada i realista quina és la participació de la població en la recollida selectiva, tot demanant la freqüència amb què se separen per a reciclar cadascun dels ítems d'una llista tancada de residus.
- De més a més, l'ERSAMB incorpora variables rellevants de la psicologia ambiental i social (teories de l'elecció individual TPB, NAM i ABC), com ara les actituds i les normes morals i socials i els combina amb altres factors addicionals identificats a partir de la literatura.

PARTICIPACIÓ DE LA POBLACIÓ EN LA RECOLLIDA SELECTIVA

- La participació de la població en la recollida selectiva està lluny dels objectius que demana la legislació vigent. Així, els anomenats individus “recicladors” ($R_i = 1$) són el 42,7% a Sant Just Desvern i només el 29,3% a Castelldefels.
- La participació en la recollida selectiva de la fracció orgànica (les restes de menjar), els anomenats individus “recicladors” de l'orgànica ($RMO_i = 1$) són el 65,2% a Sant Just Desvern i només el 52,2% a Castelldefels.

OBSERVACIONS FINALS

S'analitza la contribució relativa de les variables explicatives –psicològiques, contextuais i sociodemogràfiques– en la decisió individual de reciclar. A aquest efecte s'han creat models explicatius usant els indicadors *Ri* i *RMOi* com a variables dependents.

Quant als factors explicatius de la participació en la recollida selectiva els resultats de les anàlisis apunten que són les variables psicològiques les que tenen una influència relativa més gran en el comportament individual.

VARIABLES EXPLICATIVES DE LA PARTICIPACIÓ EN LA RECOLLIDA SELECTIVA

D'entre les variables predictoras –psicològiques, contextuais i sociodemogràfiques– aquelles que resulten rellevants per a explicar la decisió individual de reciclar els residus domèstics a l'habitatge, inclosa la fracció orgànica (les restes de menjar), són:

- La 'conveniència' percebuda de reciclar (C), és a dir, la percepció sobre la dificultat de reciclar a casa (relació inversa).
- Les normes (N) recullen la percepció que reciclar és un comportament aprovat socialment.
- L'actitud (A), és a dir, els qui consideren que reciclar és bo, còmode, útil i agradable.
- El coneixement específic (K) sobre com practicar correctament la recollida selectiva.
- El sexe, ja que, és més probable que les dones reciclin els residus domèstics que els homes (Bianchi et al, 2000), un cop es controla l'efecte de les variables psicològiques.
- L'edat, ja que, els joves (16-34 anys) reciclen menys que altres grups d'edat (Saphores i Nixon, 2014).

OBSERVACIONS FINALS

IMPLICACIONS PEL DISSENY DE POLÍTIQUES

Per acabar, els resultats indiquen que hi ha espai de millora pel que fa al canvi de comportament, però que en un context com el metropolità, en què les condicions estructurals són prou facilitadores, els esforços s'haurien de centrar en donar a conèixer el funcionament del sistema de recollida i en provocar un canvi d'actitud.

Una dècada després la implementació definitiva de la recollida selectiva de les cinc fraccions bàsiques, el reciclatge segueix sent un comportament normatiu i altruista, no interioritzat per una majoria de la població. Tot i la política de promoció de la recollida selectiva, els costos percebuts que podrien servir com a justificadors, no han estat superats en alguns casos. Per exemple, no s'observen diferències significatives quant a la superfície útil de l'habitatge (és a dir, l'espai per reciclar) entre els que reciclen i els que no. En la majoria de casos els qui tenen bona actitud busquen la manera de superar aquests impediments; conducta normativa.

Semblaria, per tant, que l'opció de futur és anar cap a models més individualitzats –porta a porta o contenidors intel·ligents– i al pagament per generació, per augmentar les taxes de recollida selectiva. Aquestes opcions incentiven el reciclatge i ajuden a responsabilitzar-se dels residus que un genera.

Quant a l'acceptació d'aquests models més restrictius, en ambdós municipis, aquesta disminueix quan la mesura és més restrictiva i limita el comportament voluntari. De més a més, els resultats indicarien que les intervencions de caire voluntari resultarien més efectives en augmentar els nivells de participació en la recollida selectiva els anomenats “recicladors”, en compte d'incentivar els “no recicladors” perquè comencin a reciclar.